

**Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

Розважальний туризм для осіб з особливими потребами: досвід Франції

Здобувачки Анастасії ГОРОДЖІЄНКО

V курсу МТз-51 групи

Керівник Світлана ШЕКЕРА

Консультант: Наталя ДОБРЯНСЬКА

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 03 червня 2024 р., протокол №9

Завідувачка кафедри ТБ та Р _____ Наталя ДОБРЯНСЬКА

Одеса – 2024 рік

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет	<u>Технології вина та туристичного бізнесу</u>
Кафедра	<u>Туристичного бізнесу та рекреації</u>
Ступінь вищої освіти	<u>Бакалавр</u>
Спеціальність	<u>242 Туризм</u>
Освітня програма	<u>Міжнародний туризм</u>

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав.кафедри ТБ та Р
Наталя ДОБРЯНСЬКА

« _____ » _____ 2024 р.

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА**Городжієнко Анастасія Олексіївна**

1. Тема роботи **Розважальний туризм для осіб з особливими потребами: досвід Франції**

Затверджена наказом ОНТУ від 05.09.2023 наказ №502 - 03

2. Термін здачі здобувачем закінченої роботи 31 травня 2024 р

3. Вихідні дані роботи монографії, підручники, навчальні посібники, нормативно-правові документи, статистична звітність, офіційні сайти розважальних закладів

4. Перелік питань, які потрібно розробити

РОЗДІЛ 1 Теоретичні аспекти розважального туризму

РОЗДІЛ 2 Сучасний стан та перспективи розвитку розважального туризму

РОЗДІЛ 3 Пропозиції щодо покращення стану розважального туризму для осіб з особливими потребами

5. Перелік графічного матеріалу Презентація до кваліфікаційної роботи бакалавра (16 слайдів)

6. Консультанти по роботі із зазначенням розділів роботи (для кваліфікаційної роботи бакалавра):

Розділ	Консультант	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
3	д.е.н., проф. Добрянська Н.А.		

7. Дата видачі завдання – «__» _____ 202_ р.

Керівник _____ Світлана ШЕКЕРА

Завдання прийняв до виконання _____ Анастасія ГОРОДЖІЄНКО

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи бакалавра	Термін виконання етапів роботи
1	Підбір інформації	10.04.2024
2	Написання 1 розділу	23.04.2024
3	Написання 2 розділу	03.05.2024
4	Написання 3 розділу	20.05.2024
5	Написання висновків	23.05.2024
6	Підготовка презентації	27.05.2024
7	Оформлення роботи	28.05.2024
8	Подача готової роботи	30.05.2024

Здобувачка _____ Анастасія ГОРОДЖІЄНКО

Керівник роботи _____ Світлана ШЕКЕРА

Несу відповідальність за ідентичність електронного та друкованого варіантів кваліфікаційної роботи, даю згоду на обробку персональних даних та не заперечую проти розміщення кваліфікаційної роботи на офіційних web-ресурсах ОНТУ.

Підтверджую, що в кваліфікаційній роботі відсутні порушення норм академічної доброчесності.

Здобувач-дипломник _____ Анастасія ГОРОДЖІЄНКО

АНОТАЦІЯ

до кваліфікаційної роботи бакалавра

Робота містить 93 сторінок, 1 таблиц., 19 рисунків, список літератури з 16 найменувань, 2 додатків.

Метою виконання роботи є вивчити та проаналізувати практики і досвід Франції у розвитку розважального туризму для осіб з особливими потребами з метою визначення ключових факторів успішної інклюзії та можливостей впровадження подібних підходів в інших країнах.

Об'єктом аналізу, узагальнень і дослідження виступає досвід Франції у розвитку розважального туризму для осіб з особливими потребами, включаючи конкретні практики, політики та інституції, що сприяють розвитку інклюзивного туризму.

Завданням роботи передбачено дослідити наукові літературу присвячену розважальному туризму; проаналізувати доступність туристичної інфраструктури у Франції, на прикладі закладів розваг; розробити практичні рекомендації для покращення доступності та якості розважального туризму для осіб з особливими потребами; запропонувати розважальну подорож для осіб з особливими потребами.

За результатами виконаної роботи сформульовані чіткі висновки та пропозиції щодо покращення стану розважального туризму в Україні для осіб з особливими потребами

Одержані результати можуть бути використані в навчальному процесі, закладами розваг та проєктувальними бюро як рекомендаційні.

Рік захисту роботи 2024

ABSTRACT

to the qualification work of the bachelor

The work contains 93 pages, 1 table, 19 figures, a bibliography of 16 titles, 2 appendices.

The purpose of the work is to study and analyze the practices and experience of France in the development of entertainment tourism for persons with special needs in order to determine the key factors of successful inclusion and the possibilities of implementing similar approaches in other countries.

The object of analysis, generalizations and research is the experience of France in the development of recreational tourism for persons with special needs, including specific practices, policies and institutions that contribute to the development of inclusive tourism.

The task of the work is to research the scientific literature devoted to entertainment tourism; analyze the availability of tourist infrastructure in France, using the example of entertainment facilities; develop practical recommendations for improving the accessibility and quality of recreational tourism for persons with special needs; to offer an entertaining trip for people with special needs.

According to the results of the performed work, clear conclusions and proposals were formulated regarding the improvement of the state of entertainment tourism in Ukraine for persons with special needs

The obtained results can be used in the educational process, by entertainment institutions and design bureaus as recommendations.

The year of job protection is 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1 Теоретичні аспекти розважального туризму	10
1.1 Розважальний туризм як основа побудови молодіжних та дитячих турів	10
1.2 Заклади розваг як концептуальна складова розважального туризму	20
1.3 Нормативно-правове регулювання закладів розваг в Україні	25
Висновки до 1 розділу	28
РОЗДІЛ 2 Сучасний стан та перспективи розвитку розважального туризму	30
2.1 Сучасний стан розвитку туризму у Франції	30
2.2 Провідні розважальні заклади Франції	37
2.3 Адаптація розважальних закладів Франції для осіб з особливими потребами	63
Висновки до 2 розділу	67
РОЗДІЛ 3 Пропозиції щодо покращення стану розважального туризму для осіб з особливими потребами	68
3.1 Пропозиції щодо покращення стану розважального туризму в Україні для осіб з особливими потребами	68
3.2 Розробка розважального туру в Україну для осіб з особливими потребами	71
3.3 Економічне обґрунтування подорожі	74
Висновки до 3 розділу	76
ВИСНОВКИ	78
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83
ДОДАТКИ	85

ВСТУП

Розважальний туризм є молодіжним напрямом сучасної туристичної індустрії, яка сприяє не лише розвитку економіки, але й культурному обміну та соціальній інтеграції. Особливої уваги заслуговує розважальний туризм для осіб з особливими потребами, оскільки він забезпечує рівні можливості для відпочинку та розваг, сприяє поліпшенню якості життя та соціальній інтеграції. В цьому контексті досвід Франції, яка є однією з провідних туристичних країн світу, має велике значення і може бути корисним для інших країн.

Франція є однією з найпопулярніших туристичних країн, яка щорічно приймає мільйони туристів з усього світу. Завдяки своїй розвиненій інфраструктурі, культурній спадщині та високому рівню сервісу, Франція приваблює різноманітну аудиторію, включаючи осіб з особливими потребами. За останні роки в країні були впроваджені численні ініціативи та програми, спрямовані на забезпечення доступності розважальних закладів для всіх категорій населення, що робить досвід Франції у цій сфері надзвичайно цінним.

Актуальність теми зумовлена кількома факторами. По-перше, кількість осіб з особливими потребами у світі постійно зростає, і важливо забезпечити їм можливість повноцінного відпочинку та участі у суспільному житті. Відсутність доступних розважальних закладів та послуг може призвести до соціальної ізоляції та дискримінації цієї категорії населення. По-друге, розвиток доступного туризму сприяє економічному зростанню, оскільки залучає додаткові категорії туристів, що збільшує туристичні потоки та доходи від туристичної діяльності. По-третє, створення доступного середовища для осіб з особливими потребами відповідає сучасним тенденціям у сфері прав людини та інклюзивного суспільства, де кожна людина має право на рівні можливості та участь у всіх сферах життя.

Досвід Франції у створенні доступних розважальних закладів є прикладом успішної інтеграції осіб з особливими потребами у суспільне життя. У країні діють численні законодавчі акти та нормативні документи, які

регулюють питання доступності для осіб з особливими потребами. Крім того, багато розважальних закладів впроваджують спеціальні програми та послуги для цієї категорії туристів, що сприяє їх комфортному перебуванню та активному відпочинку. Наприклад, у Франції функціонують тематичні парки, музеї, театри та інші розважальні заклади, які обладнані ліфтами, пандусами, спеціальними санітарними кімнатами та іншими засобами для забезпечення доступності. Також розроблені спеціальні екскурсійні програми та заходи, адаптовані для осіб з різними видами обмежень.

Таким чином, актуальність теми розважального туризму для осіб з особливими потребами є очевидною. Досвід Франції у цій сфері демонструє, що створення доступного середовища для всіх категорій населення не лише покращує якість життя осіб з особливими потребами, але й сприяє економічному зростанню та розвитку туристичної індустрії. Інші країни можуть вчитися на прикладі Франції, впроваджуючи подібні ініціативи та програми, щоб забезпечити рівні можливості для всіх громадян та створити інклюзивне суспільство, де кожна людина має право на повноцінний відпочинок та розваги.

Мета дослідження - вивчити та проаналізувати практики і досвід Франції у розвитку розважального туризму для осіб з особливими потребами з метою визначення ключових факторів успішної інклюзії та можливостей впровадження подібних підходів в інших країнах.

Предмет дослідження - розважальний туризм для осіб з особливими потребами у Франції, зокрема туристичні послуги, інфраструктура, адаптаційні програми та ініціативи, спрямовані на забезпечення доступності та комфорту для людей з інвалідністю.

Об'єкт дослідження - досвід Франції у розвитку розважального туризму для осіб з особливими потребами, включаючи конкретні практики, політики та інституції, що сприяють розвитку інклюзивного туризму.

Завдання відповідно до мети дослідження:

1. дослідити наукові літературу присвячену розважальному туризму;

2. проаналізувати доступність туристичної інфраструктури у Франції, на прикладі закладів розваг;

3. розробити практичні рекомендації для покращення доступності та якості розважального туризму для осіб з особливими потребами;

4. запропонувати розважальну подорож для осіб з особливими потребами.

Робота була апробована виступом на конференції “Наукова конференція здобувачів вищої освіти”, що пройшла 26 - 29 березня 2024 року в м. Одеса, з темою “Розважальні заклади Франції для осіб з особливими потребами”.

РОЗДІЛ 1 Теоретичні аспекти розважального туризму

1.1 Розважальний туризм як основа побудови молодіжних та дитячих турів

У сучасному світі туризм - це багатогранне явище, тісно пов'язане з економікою, історією, географією, архітектурою, медициною, культурою, спортом та іншими науками. Однак жодна з них не може повністю і вичерпно охарактеризувати його як об'єкт власних досліджень і жоден з існуючих соціально-економічних інститутів не в змозі самостійно розв'язати комплекс його проблем.

Існує багато поглядів на туризм як на галузь господарства, так і на міжгалузевий комплекс або ринок, де туристичне підприємство з продукції різних галузей формує туристичний продукт.

Згідно з визначенням Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), туризм є похідним від французького *tour* (прогулянка, поїздка) і являє собою подорож у вільний час, один із видів активного відпочинку.

Закон України "Про туризм" визначає туризм як тимчасовий виїзд людини з місця постійного проживання з оздоровчою або професійно-діловою метою без зайняття оплачуваною.

За Н.Ф.Реймерсом, туризм - це будь-яка подорож з метою відпочинку і знайомства з новими регіонами й об'єктами, а О.О.Бейдик дає наступне пояснення цього терміна: туризм - це форма масового подорожування та відпочинку з метою ознайомлення з навколишнім середовищем, що характеризується екологічною, освітянською та іншими функціями.

Як бачимо, будь-яке визначення поняття "туризм" виключає момент отримання прибутку під час туристичної подорожі. Отже, туризм є популярною формою організації відпочинку, проведення дозвілля, пізнання рідного краю, навколишнього середовища, знайомства з історією, культурою і традиціями певної країни.

Туризм можна розглядати в широкому і вузькому значенні. В широкому розумінні до туризму належить будь-який маршрут вашого переміщення у

просторі, який виходить за межі буденності або за рамки повсякденних справ. Так, щоденні поїздки з дому на роботу і з роботи додому, до туризму не відносять, а постійні виїзди на рибалку чи в ліс - уже туризм. Прогулянка магазинами по дорозі на роботу - це не туризм, а от відвідування ярмарку або цілеспрямована поїздка в торговий центр в іншому місті належить до туризму, якщо ця поїздка не здійснювалась за товарами, які регулярно купують для повсякденних потреб. У вузькому значенні туристичними вважають всі спеціально організовані маршрути по переміщенню громадян, які здійснюються за їх рахунок (або за рахунок організацій, що їх послали), окрім переміщень, пов'язаних із виконанням професійних обов'язків. Фактично організацією туризму, у вузькому значенні, займаються спеціальні організації (туристичні фірми, бюро, агентства та ін.), які в загальному називаються суб'єктами туристичної діяльності. Згідно із законом України "Про туризм", суб'єкти туристичної діяльності - це підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, фізичні особи, що зареєстровані у встановленому чинним законодавством України порядку і мають ліцензію на здійснення діяльності, пов'язаної з наданням туристичних послуг.

Таким чином, суб'єкти туристичної діяльності обслуговують людей (туристів), які тимчасово виїхали зі свого постійного місця проживання.

Отже, турист - особа, яка здійснює подорож у межах своєї країни або в іншу країну з різною, не забороненою законом країни перебування метою, на термін від 24 годин до шести місяців, без здійснення будь-якої оплачуваної діяльності та із зобов'язанням залишити країну або місце перебування в зазначений термін.

Сучасна наука поділяє розвиток туризму на декілька етапів залежно від зміни наступних факторів:

- мотивації подорожей;
- способу подорожей і розвитку транспортних засобів;
- кількості подорожуючих і охоплення туризмом різних верств населення. [1]

Комплексність туристичних послуг розкривається через їхню класифікацію. Існує кілька класифікаційних підходів, що ґрунтуються на різних групувальних ознаках.

З метою класифікації сучасного туризму необхідно встановити його найістотніші класифікаційні ознаки. Доцільна класифікація за географічною ознакою, напрямом туристичного потоку, метою поїздки, способом пересування, засобам розміщення туристів, кількістю учасників, організаційно-правовими формами і т. п.

Згідно зі ст. 4 Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про туризм" від 18 листопада 2003 року, залежно від категорій осіб, які здійснюють туристичні подорожі (поїздки, відвідування), їхніх цілей, об'єктів, що використовуються або відвідуються, чи інших ознак існують такі види туризму: дитячий; молодіжний; сімейний; для осіб похилого віку; для інвалідів; культурно пізнавальний; лікувально-оздоровчий; спортивний; релігійний; екологічний (зелений); сільський; підводний; гірський; пригодницький; мисливський; автомобільний; самодіяльний тощо. [2]

Пізнавально-культурно-розважальний туризм - це сегмент туризму може ділитися на надзвичайно багато видів, у залежності від того, що ставить собі за мету той чи інший турист. На нашу думку, є підстави в цьому сегменті виділити два підсегменти: власне пізнавальний (екскурсійного характеру) та культурно-розважальний, туристичні послуги для цих видів тісно поєднані між собою і часто неможливо відокремити одну від іншої. Взагалі кожна з турпослуг будь якого сегменту має в собі деякий елемент пізнання. В термін "пізнавальний туризм" вкладається дещо інший зміст, ніж просто засвоєння будь-якої нової інформації. В підсегменті "пізнавальний туризм" принципом виділення видів є характер (форма) надання послуги та використання туристичних об'єктів, що мають антропогенне походження або зв'язані з певною антропогенною діяльністю. До видів даного підсегменту ми відносимо:

- 1) міський туризм, тобто знайомство з містом у цілому (як об'єктом туризму);
- 2) етнографічний туризм: знайомство з культурою, традиціями, народними ремеслами, способом життя населення певної території (країни, регіону, села, тощо);
- 3) історичний туризм: знайомство з місцями історичних подій певної території (регіону, країни, області, міста, вулиці, будинку), особистостями, які пов'язані з певними історичними подіями або відігравали визначну роль в історії певного регіону.

Користуючись зазначеними принципами у пізнавальному туризмі, можна виділити ще досить багато інших одиниць такого плану (літературний, архітектурний тощо).

В організації обслуговування туристів даного сегменту є чимало особливостей. Працівникам екскурсбюро необхідно тісно співпрацювати з науковцями в кожній конкретній галузі науки (істориками, філологами, та ін.). Постійне поповнення новою інформацією тематичних екскурсій, особливо пов'язаних з новими відкриттями (в історії, археології, літературознавстві, тощо), може привернути до такого турпродукту нових клієнтів і буде служити своєрідною рекламою конкретного бюро подорожей.

З точки зору обслуговування, в кожному виді пізнавального туризму доцільно виділяти його підвиди, враховуючи категорію конкретного рекреанта:

- а) індивідуал,
- б) група туристів,
- в) сім'я (родина);

а також вікову специфіку:

- а) молодь (діти, підлітки),
- б) люди середнього віку,
- в) туристи пенсійного віку.

Не мало значить освітній рівень туристів. Від нього, на нашу думку, має залежати складність інформації, яку отримують клієнти під час надання певної послуги (скажімо екскурсії).

Особливими підвидами пізнавального туризму можуть стати спеціально створені комплексні пакети екскурсій для такої категорії туристів як школярі чи студенти (тобто молодь, яка отримує певну освіту). Працівникам турфірм разом з працівниками освіти можна було б розробити тематичні екскурсії з конкретних навчальних предметів: історії, літератури, географії, українознавства тощо. Водночас перші могли б розраховувати на учнівську молодь як на потенційних клієнтів. Такого роду діяльність має назву - шкільний (учнівський) туризм.

Надзвичайно широким є поле діяльності для такого нового предмету в системі шкільних дисциплін як українознавство. На кожній конкретній території під час подорожей та екскурсій учні отримуватимуть знання про традиції, ремесла, фольклор, усну народну творчість, традиційний спосіб будівництва, що існують в даному регіоні, національний одяг та ін. Діти під час краєзнавчих подорожей можуть не просто спостерігати, а й вивчати місцеві пісні, прислів'я, діалекти, навички в певних ремеслах.

Якщо говорити про Україну в цілому, то такі подорожі, допоможуть зберегти унікальну національну культуру кожного з куточків нашої держави. Адже самобутня культура - це один з факторів, що сприяє розвитку не тільки внутрішнього, а й міжнародного туризму. З іншого боку, подорожуючи з раннього віку, дітям прищеплюється вміння та потреба пізнавати світ.

Організаторам шкільного туризму потрібно враховувати особливості цієї категорії клієнтів. По-перше, в програмі перебування не повинно бути незаповнених ніш вільного часу, діти повинні увесь час бути зайняті і знаходитися під наглядом дорослих. По-друге, необхідно враховувати особливості перевезення юних туристів та вимоги до техніки безпеки. По-третє, дуже важливим є момент спілкування з ровесниками того регіону, куди відправляється група. Для цього важливо співпрацювати з місцевими закладами освіти. По-четверте, для розвитку даного підвиду туризму доцільно використовувати дешеві але пристойні заклади розміщення та харчування - типу гуртожиток та шкільна їдальня.

Характеристику культурно-розважального підсегменту спеціалізованого туризму доцільно розпочати з питання: "Що ми розуміємо під індустрією розваг?". До індустрії розваг ми відносимо всі заклади культури (театри, концертні зали, ізостудії, виставочні зали, філармонії кінотеатри), а також підприємства, основна діяльність яких спрямована на задоволення потреб людини в розвагах - це атракціони, парки відпочинку, зоопарки, цирку, ігротеки, казино, спортивні зали, підприємства, які організують спортивні видовища та інші. До індустрії розваг логічно було б віднести ті галузі промисловості, які постачають відповідний інвентар та обладнання.

Культурно-розважальний підсегмент спеціалізованого туризму є досить складним з точки зору визначення видів, бо потреби людей в розвагах надзвичайно різноманітні. З одного боку підприємства індустрії розваг забезпечують саме ті потреби рекреанта, які він хоче отримати, тобто вони орієнтуються на рівень культури й освіти туриста. З іншого боку, пропонуючи конкретний вид послуг, такі заклади формують певний культурний рівень людини, розвивають її особистість. У цьому полягає соціальна спрямованість діяльності підприємства такого роду. Певне місце в індустрії розваг займає "гральний бізнес" - це легальний спосіб заробляти гроші шляхом експлуатації феномену гри (10).

Азартними іграми люди захоплюються дуже давно. Гральні заклади самі по собі є економічно ефективними підприємствами, тому навколо них, як правило, формується система туристичних закладів, які спрямовують свою діяльність на задоволення потреб клієнта в розвагах.

Основним критерієм визначення видів культурно-розважального туризму є відпочинок у поєднанні з отриманням певних розважальних послуг (відвідування театралізованих дійств, фестивалів, спортивних видовищ та ін.). Тобто основною метою туриста є відвідування конкретного концерту (фестивалю), спортивного змагання чи іншого видовища під час своєї відпустки або вихідних днів. Культурно-розважальний момент в організації туристичних подорожей притаманний всім сегментам спеціалізованого туризму. Ускладнення

мети подорожі зумовлює виникнення, з одного боку, абсолютно нових видів туризму, а з іншого - значну кількість комбінованих видів.

За критерій визначення підвидів доцільно знову ж таки, брати:

- а) вікову категорію,
- б) соціальну категорію туристів. Важливим моментом є рівень матеріальної забезпеченості.

Організатори обслуговування клієнтів такого роду повинні індивідуально підходити до вирішення проблем задоволення потреб туристів у кожному конкретному випадку. [3]

Ігровий туризм (розважальний туризм) - різновид туризму, в якому туристи-учасники, що їх називають гравцями, управляють ресурсами, даними через ігрові символи, з метою досягнення мети.

Головне завдання ігрового туризму - діяльність з розважальною та іноді навчальною метою.

Коли описують напрями ігрового туризму, одразу на думку спадає Лас-Вегас. Місто-феєрія уяви, жадоба збагачення і пишність фешенебельних готелів, сотні тисяч гральних автоматів, таємничий "блек-джек" і рулетка. Постійний розвиток світової гральної індустрії торкнувся всіх світових держав. За час свого існування деякі азартні оазиси стали нагадувати імперії. Законодавці моди на ігровий туризм - Монте-Карло і Лас-Вегас. Сотні тисяч людей щороку вирушають в дорогу, щоб самостійно відчувти всю специфіку азарту, а рулетка, покер і різноманітні "однорукі бандити" дають таку можливість.

Види ігрового туризму:

1. Дитячі ігри, для цього створюють в турзонах дитячу анімацію та ігрові кімнати для дітей.
2. Симуляції, наприклад скаутинг, квест-анімація.
3. Спортивні ігри, серед найпопулярніших спортивних ігор у туризмі: футбол, теніс, гольф, петанк, волейбол.

4. Логічні ігри, наприклад, серед рекреантів популярні кросворди, sudoku, розумова анімація.

5. Настільні ігри, серед популярних настільних ігор на відпочинку: шахи, шашки, нарди, го.

6. Азартні ігри. Відмінністю азартних ігор є те, що виграш чи програш у них має не тільки символічне, а й реальне життєве значення - вони грають на гроші. А такі ігри дуже популярні в курортних зонах, коли туристи відпочивають і часто послаблюють свої соціальні гальма.

7. Комп'ютерні ігри, очевидно, саме тому в багатьох готельних комплексах встановлено комп'ютерні зали, де запеклі гравці комп'ютерних ігор проводять основний час своїх відпусток.

8. Рольові ігри, анімація в туризмі. В рольових іграх гравці діють у певному, заданому правилами, світі, беручи на себе певні вигадані ролі. Рольові ігри часто не носять змагального характеру, а призначені для того, щоб отримати задоволення від самого процесу гри.

Найпопулярніші казино світу:

1. Baden-Baden, Баден-Баден, Німеччина.
2. The Ritz Club, Лондон, Великобританія.
3. Atlantis, острів Парадайс, Нассау, Багами.
4. The Venetian, Лас-Вегас, Невада, США, б. Sun-City, Сан-Сіті, ПАР.
6. The Bellagio, Лас-Вегас, Невада, США.
7. Mandarin Oriental, Макао, Китай
8. Monte Carlo, Монте Карло, Монако.
9. St. James Club, Антігуа. [4]

Розважальний туризм в сучасному світі займає особливе місце, особливо як основа для побудови молодіжних та дитячих турів. Ця форма подорожей орієнтується на задоволення емоційних потреб, вражень і активного відпочинку, що особливо важливо для молоді та дітей. Вона відрізняється від традиційного туризму своїм акцентом на розваги, інтерактивність і можливості для освіти через досвід. Розважальний туризм сприяє не лише соціальній інтеграції і

культурному обміну, але і особистісному розвитку, зміцненню міжособистісних зв'язків і формуванню цінних навичок, які корисні на протязі усього життя.

Молодіжні та дитячі тури в сучасному розважальному туризмі часто організуються з урахуванням певних особливостей та потреб молодих учасників. Основні аспекти, які враховуються при створенні таких програм, включають безпеку, освітній і культурний аспекти, доступність до розважальних заходів та інфраструктури, що враховує специфіку дитячих та молодіжних груп.

Перший аспект, що потрібно враховувати, це безпека та здоров'я молодих учасників. Організатори турів зобов'язані забезпечити безпеку на кожному етапі подорожі: від транспортування до місця призначення до проживання і участі в розважальних програмах. Це охоплює правильний вибір транспортних засобів, медичне обслуговування та страхування, планування заходів з екстрених ситуацій та роботу з кваліфікованими інструкторами та гідями.

Другим ключовим аспектом є освітній і культурний зміст турів. Молодіжні та дитячі тури часто включають в себе екскурсії до історичних місць, культурних заходів, візити до музеїв та галерей, що дозволяє дітям і молоді вивчати нові культури, традиції і мови. Такі програми сприяють розвитку культурного розуміння і толерантності, сприяють формуванню глобального мислення і підтримують культурні обміни між народами.

Третім аспектом є доступність до розважальних заходів та інфраструктури для молоді та дітей. Сучасні розважальні комплекси, парки атракціонів, аквапарки та інші розважальні заклади активно працюють над створенням спеціальних умов для дітей з різними потребами. Це включає в себе доступність інвалідних колясок, спеціальні зони для відпочинку та ігор, підготовлений персонал і додаткові сервіси для зручності молодих учасників.

Крім того, розважальний туризм в молодіжних і дитячих турах відіграє важливу роль у розвитку особистості та формуванні цінних навичок. Він сприяє зміцненню комунікаційних вмінь, розвитку лідерських якостей і співпраці, підвищує самостійність і відповідальність молодих учасників. Розважальні

програми і активності, які включають в себе командні ігри, спортивні змагання та творчі майстер-класи, сприяють цілісному розвитку особистості та позитивному самовираженню.

Важливим аспектом організації молодіжних та дитячих турів є індивідуальний підхід до кожного учасника. Організатори повинні враховувати вікові, фізичні та емоційні особливості учасників, забезпечуючи оптимальні умови для їхнього комфорту та безпеки. Це включає в себе підготовку програми з урахуванням психологічних та фізіологічних потреб дітей та молоді, створення сприятливого психологічного клімату та мотиваційного середовища для кожного учасника.

Загалом, розважальний туризм як основа побудови молодіжних та дитячих турів має великий потенціал для розвитку особистості, культурного обміну і соціальної інтеграції. Він створює можливості для вивчення нових країн, розширення світогляду та збагачення життєвого досвіду, що є важливим для формування активних, інформованих громадян майбутнього. Такий підхід до туризму сприяє зміцненню міжнародних зв'язків, сприяє побудові міжкультурного взаєморозуміння і сприяє миротворчості, що надзвичайно важливо в сучасному глобалізованому світі.

Однією з ключових переваг розважального туризму для молоді та дітей є його інноваційний підхід до навчання і розвитку. Він стимулює творчий підхід до вивчення нових знань через інтерактивні методи навчання, які включають в себе гру, експерименти та практичні завдання. Розважальні програми і активності сприяють розвитку креативності, логічного мислення, проблемного та критичного мислення серед дітей і молоді. Вони вчать розв'язувати складні завдання, працювати в команді та приймати важливі рішення, що сприяє формуванню лідерських якостей і самостійності.

Крім того, розважальний туризм відкриває нові можливості для розвитку фізичних та спортивних здібностей учасників. Активні види відпочинку, такі як велосипедні прогулянки, піші походи, водні види спорту та екстремальні види розваг, сприяють загартуванню організму, покращенню фізичної підготовки і

стимулюють інтерес до здорового способу життя серед молоді. Такі активності вчать молодь дисципліні, витривалості та самоконтролю, розвивають спортивний дух і почуття соревновательности.

Одним з важливих аспектів організації розважальних турів для молоді і дітей є створення сприятливого емоційного клімату. Програми та активності повинні сприяти формуванню позитивних емоційних вражень і відчуття радості від спілкування і взаємодії. Важливою частиною такого підходу є підтримка емоційного благополуччя учасників, уникання стресових ситуацій і створення атмосфери взаємоповаги та підтримки.

Окрім цього, розважальний туризм як основа побудови молодіжних та дитячих турів сприяє формуванню глобального мислення і міжкультурної толерантності. Учасники мають можливість зустрічатися з представниками різних культур, вивчати їхні традиції, мову та історію. Це сприяє підвищенню рівня культурного розуміння і взаємоповаги, розширює горизонти знань і відкриває нові перспективи для міжнародного співробітництва та взаєморозуміння.

Загалом, розважальний туризм являє собою потужний інструмент для розвитку особистості, соціальної адаптації і культурної інтеграції молоді та дітей. Він сприяє збагаченню життєвого досвіду, покращенню фізичного і психічного здоров'я, формуванню цінних навичок і лідерських якостей, необхідних для успішного подальшого розвитку. Такий підхід до туризму підтримує ідею глобального громадянства і сприяє будівництву гармонійного світу, де різноманітність вважається джерелом багатства і джерелом нових можливостей для всіх його учасників.

1.2 Заклади розваг як концептуальна складова розважального туризму

Туристська привабливість дестинацій визначається не тільки щільністю мережі історико-культурних пам'яток, але й наявністю розважальних закладів. Масова культура в другій половині XIX ст. стала живильним середовищем для

створення мережі різних звеселянь, здатних створити позитивний імідж місцевості для мандрівника. Винаходи кіно, фотографії, телефону, поява в містах грамофона, трамвая, електричного освітлення створювали для цього технічні можливості. Новий городянин отримав вільний час, дозвілля і жадав розваг і видовищ. Індустрія розваг розвивалася, по-перше, в курортних місцях, посилюючи мотивацію їх відвідування, а по-друге, у великих містах, де формувався туристський потенціал.

На курортах вже в обов'язковому порядку формувалася інфраструктура розваг. Для розваги публіки побудували курортне приміщення (курзал), де вечорами грав оркестр, а для каталися в колясках пацієнтів влаштовувалися феєрверки, маскаради, виступали співаки і фокусники.

У той же час створення розважальних об'єктів у великих містах надавало їм курортну значимість, мотивувало відвідання з метою відпочинку і туризму. Одним з перших популярних видів розваг для широкої публіки стали *розважальні сади*.

У першій половині XIX ст. купець швейцарського походження *Іван Іванович Ізлер* влаштував "розважальний парк Ізлер". Парку було надано упорядкований вигляд з клумбами, газонами, павільйонами з сюрпризами, фонтанами. Діяли новий концертний зал, відкритий театр, майданчик для літнього оркестру. У парку проходили вишукані і веселі тематичні бали. Маскаради брали то вигляд "чарівних ночей Сходу", то блиск стародавнього Риму, то прекрасну простоту Греції. Відвідувачам представлялися вогненні видовища: "штучний захід", "виверження Везувію", "вогненний каскад". Для виступів запрошувалися "кращі, тільки кращі" артисти з різних країн, в першу чергу, знаменитості. В саду була організована ціла мережа маленьких ресторанчиків і буфетів з кухнею по вищому розряду - до 200 найменувань страв і напоїв. Безпека забезпечувала найнята охорона і пожежники. *І. І. Ізлер* заслужено вважав себе "засновником громадських розваг".

До розважальних закладів відносили численні "театри-кабаре", "театри-буф", театри "легкого жанру", які надавали перебуванню в містах різновид подорожі з розважальною метою.

Дуже важлива роль серед нових міських звеселянь належала *кінематографу*. Будучи складовою частиною масової міської культури, виробництво видовищ стало каталізатором формування нової соціокультурної середовища індустріального міста. Це вело до формування своєї "глядацької публіки" без відмінності соціального становища, що відповідало епосі масового туризму. Демократизм і строкатість "кіношної" публіки диктувала свої правила поведінки і мінімальний рівень сервісу. Рідкісні кінотеатри мали гардеробні, частіше сповіщалося, що "верхнє плаття знімати не обов'язково". Світські дами були в кінотеатр у модних тоді величезних капелюхах. Оскільки в синематографі не було прийнято знімати верхній одяг, то і капелюхи залишалися на головах їхніх власниць, заважаючи ззаду сидить глядачам бачити екран. Заклики типу "Дам, що займають місце в партері, просять знімати капелюхи" не мали успіху, поки один із власників кінотеатру не здогадався повісити модифіковане оголошення: "Просьте *молодих* дам знімати капелюхи". Проблема була вирішена.

Кінематограф широко застосовував систему знижок, які були або постійними (для курсисток, студентів, дітей з притулку), або разовими у зв'язку з якою-небудь благодійною акцією або просто літнім сезоном. Практикувалися абонементні квитки на серіальні картини, "почесні квитки" і т.п. Однак демонстрація таких широко розрекламованих і затребуваних стрічок, як, наприклад, "Облога Севастополя" супроводжувалася, навпаки, підвищенням плати за вхід. Зусиллями реклами кінематограф виступив як "театр для бідних", доступне розвага, потурати нищим запитам публіки, але він відбивав смаки звичайних людей і з'явився одним з найдешевших і привабливих способів проведення дозвілля. [5].

Сьогодні заклади розваг відіграють вирішальну роль у формуванні загального враження від подорожей та відпочинку. Вони не лише надають

можливість для розваг і відпочинку, але й сприяють соціальній інтеграції, культурному збагаченню та особистісному розвитку відвідувачів. В сучасних умовах розвитку туристичної галузі, заклади розваг стають центрами тяжіння для туристів, забезпечуючи різноманітні форми дозвілля та сприяючи зростанню економічного потенціалу регіонів.

По-перше, заклади розваг є важливою складовою інфраструктури розважального туризму, яка включає тематичні парки, аквапарки, зоопарки, музеї, театри, концертні зали, кінотеатри, боулінг-центри, ігрові аркади, нічні клуби, ресторани та кафе з розважальними програмами. Кожен з цих закладів створює унікальний досвід для відвідувачів, забезпечуючи різноманітні форми активного та пасивного відпочинку. Наприклад, тематичні парки пропонують атракціони та шоу-програми, аквапарки – водні розваги, зоопарки – знайомство з тваринами, музеї – освітні програми та виставки. По-друге, заклади розваг є ключовими елементами маркетингової стратегії туристичних напрямків. Вони часто стають основними атракціями, які приваблюють туристів у певний регіон. Наприклад, відомі тематичні парки, такі як Disneyland або Universal Studios, є глобально відомими брендами, які залучають мільйони туристів з усього світу. Заклади розваг створюють позитивний імідж регіону, сприяють зростанню туристичного потоку та економічному розвитку місцевих громад. По-третє, заклади розваг сприяють культурному збагаченню та особистісному розвитку відвідувачів. Вони пропонують не лише розваги, але й освітні програми, майстер-класи, культурні заходи, виставки та перформанси, що сприяють розвитку творчих здібностей, розширенню світогляду та знайомству з культурними цінностями різних народів. Наприклад, музеї пропонують інтерактивні експозиції, театри – культурні вистави, концертні зали – музичні події. По-четверте, заклади розваг є важливими соціальними просторами, які сприяють соціальній інтеграції та комунікації між людьми. Вони створюють можливості для спільного відпочинку, взаємодії та знайомства з новими людьми. Заклади розваг можуть бути місцем зустрічей друзів, проведення сімейного дозвілля, організації корпоративних заходів та святкувань. Вони

сприяють створенню позитивної атмосфери, зміцненню соціальних зв'язків та формуванню спільнот. По-п'яте, заклади розваг відіграють важливу роль у розвитку інклюзивного туризму. Вони мають бути доступними для всіх відвідувачів, включаючи осіб з особливими потребами. Забезпечення доступності включає створення інфраструктури для осіб з обмеженими фізичними можливостями, адаптацію інформаційних матеріалів, навчання персоналу та створення безпечного середовища. Інклюзивні заклади розваг сприяють соціальній інтеграції осіб з особливими потребами, забезпечуючи їм можливість повноцінно насолоджуватися розвагами та відпочинком.

Заклади розваг також сприяють розвитку внутрішнього туризму, стимулюючи відвідування місцевих туристичних об'єктів та створюючи нові можливості для відпочинку у власній країні. Вони можуть стати важливими точками притягання для місцевих жителів, сприяючи зростанню економічної активності та розвитку інфраструктури в регіонах. Заклади розваг можуть також сприяти розвитку сільського туризму, залучаючи туристів до відвідування сільських територій та знайомства з місцевими традиціями, культурою та природою.

Крім того, заклади розваг є важливими економічними агентами, які створюють робочі місця, залучають інвестиції та сприяють розвитку суміжних галузей. Вони можуть стимулювати розвиток малого та середнього бізнесу, сприяти зростанню готельного та ресторанного бізнесу, транспортної інфраструктури та сфери послуг. Заклади розваг також можуть стати каталізаторами інновацій, сприяючи впровадженню нових технологій та підходів у сфері туризму та розваг.

Таким чином, заклади розваг є концептуальною складовою розважального туризму, яка відіграє важливу роль у формуванні загального враження від подорожей та відпочинку, сприяє соціальній інтеграції, культурному збагаченню та особистісному розвитку відвідувачів. Вони є важливими елементами інфраструктури, маркетингової стратегії туристичних напрямків, соціальними просторами та економічними агентами, що сприяють розвитку внутрішнього

туризму, створенню робочих місць та залученню інвестицій. Заклади розваг також відіграють важливу роль у розвитку інклюзивного туризму, забезпечуючи доступність для всіх відвідувачів та створюючи можливості для соціальної інтеграції осіб з особливими потребами.

1.3 Нормативно-правове регулювання закладів розваг в Україні

Нормативно-правове регулювання закладів розваг в Україні є єдиним основним аспектом розвитку туристичної індустрії, що забезпечує безпеку та якість послуг для споживачів. Ця сфера охоплює різноманітні аспекти діяльності розважальних закладів, включаючи ліцензування, сертифікацію, санітарні норми, безпеку, а також правові аспекти, пов'язані з захистом прав споживачів. В Україні існує комплекс законодавчих актів та нормативних документів, які регулюють діяльність закладів розваг, і кожен з цих документів має важливе значення для забезпечення ефективного функціонування цієї сфери.

.Основу нормативно-правового регулювання закладів розваг в Україні складають такі законодавчі акти, як Закон України "Про туризм", Закон України "Про захист прав споживачів", Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності", а також підзаконні акти та нормативні документи, що визначають специфічні вимоги до окремих видів розважальної діяльності. Розглянемо основні:

1. Закон України "Про туризм" є одним з ключових документів, що регулюють діяльність туристичних і розважальних закладів. Цей закон визначає основні принципи державної політики у сфері туризму, права та обов'язки суб'єктів туристичної діяльності, а також встановлює вимоги до якості та безпеки туристичних послуг. Закон передбачає необхідність ліцензування деяких видів діяльності у сфері туризму та визначає порядок надання туристичних послуг.

2. Закон України "Про захист прав споживачів" регулює правовідносини між споживачами та суб'єктами господарювання, що надають послуги у сфері

розваг. Закон визначає права споживачів на отримання якісних та безпечних послуг, встановлює обов'язки суб'єктів господарювання щодо надання достовірної інформації про послуги, а також передбачає механізми захисту прав споживачів у разі порушення їхніх прав.

3. Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності". Одним з важливих аспектів нормативно-правового регулювання закладів розваг є ліцензування та сертифікація. Відповідно до Закону, певні види діяльності у сфері розваг підлягають обов'язковому ліцензуванню. Це стосується, зокрема, діяльності у сфері грального бізнесу, організації масових заходів, роботи атракціонів та інших видів розважальної діяльності, що мають підвищений рівень ризику для життя і здоров'я людей.

Процедура ліцензування передбачає подання суб'єктом господарювання заяви до відповідного органу ліцензування, надання необхідних документів, що підтверджують відповідність вимогам, встановленим законодавством, а також проходження перевірки на відповідність цим вимогам. Ліцензії видаються на певний строк і можуть бути анульовані у разі порушення ліцензійних умов.

Сертифікація закладів розваг здійснюється з метою підтвердження відповідності послуг встановленим стандартам якості та безпеки. Сертифікація може бути обов'язковою або добровільною, залежно від виду діяльності. Наприклад, атракціони та інші технічно складні об'єкти підлягають обов'язковій сертифікації, яка включає перевірку технічного стану, безпеки експлуатації та відповідності встановленим нормам.

Окрім законодавчих актів, існують акти, що регулюють санітарні та безпекові норми, а також безпекові норми. Заклади розваг зобов'язані дотримуватися встановлених санітарних та безпекових норм, що визначені відповідними нормативними документами. Санітарні правила та норми регулюють питання гігієни, чистоти, умов праці та відпочинку, а також вимоги до санітарного стану приміщень, обладнання та персоналу. Відповідність санітарним нормам контролюється органами Державної санітарно-епідеміологічної служби України, які проводять регулярні перевірки

та моніторинг закладів розваг. Безпекові норми стосуються як фізичної безпеки відвідувачів, так і протипожежної безпеки, технічного стану обладнання, евакуаційних шляхів та засобів пожежогасіння. Відповідно до чинного законодавства, заклади розваг зобов'язані розробляти та впроваджувати плани евакуації, проводити навчання персоналу з питань безпеки, а також забезпечувати наявність необхідного обладнання та засобів для забезпечення безпеки відвідувачів.

4. Закон України "Про захист прав споживачів". Захист прав споживачів у закладах розваг є одним з ключових аспектів нормативно-правового регулювання цієї сфери. Відповідно до Закону України "Про захист прав споживачів", споживачі мають право на отримання повної та достовірної інформації про послуги, які надаються закладами розваг, включаючи інформацію про вартість, умови надання, якість та безпеку послуг. Заклади розваг зобов'язані забезпечити доступність цієї інформації для споживачів, а також надавати її в зрозумілій та доступній формі.

У разі порушення прав споживачів, вони мають право звертатися до органів захисту прав споживачів, судових органів, а також подавати скарги та претензії до закладів розваг. Органи захисту прав споживачів мають повноваження проводити перевірки, розглядати скарги та застосовувати санкції до порушників, включаючи накладення штрафів та призупинення діяльності.

5. Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні". Заклади розваг в Україні мають забезпечувати доступність своїх послуг для осіб з особливими потребами. Це передбачає створення безбар'єрного середовища, облаштування пандусів, ліфтів, спеціально обладнаних санітарних кімнат, а також надання інформаційної підтримки та допомоги для Закону України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні", заклади розваг зобов'язані забезпечити умови для безперешкодного доступу та перебування осіб з інвалідністю. [1]

Контроль та нагляд за дотриманням нормативно-правових вимог у закладах розваг здійснюють різні державні органи, включаючи Державну

службу з питань праці, Державну санітарно-епідеміологічну службу, Державну службу з надзвичайних ситуацій, органи місцевого самоврядування та інші компетентні органи. Вони проводять планові та позапланові перевірки, моніторинг, а також застосовують заходи впливу у разі виявлення порушень.

Висновки до 1 розділу

Розважальний туризм відіграє ключову роль у формуванні молодіжних та дитячих турів, орієнтованих на задоволення емоційних і соціальних потреб молоді та дітей. Завдяки інтерактивності, різноманітним активностям та можливості для освітнього та культурного розвитку, розважальний туризм сприяє особистісному зростанню, формуванню комунікативних навичок, лідерських якостей та міжкультурної толерантності. Такий підхід дозволяє молодому поколінню не лише розважатися, але й набувати нових знань, знайомитися з іншими культурами та традиціями, що сприяє їхньому всебічному розвитку.

Заклади розваг є основною концептуальною складовою розважального туризму, яка формує його привабливість і унікальність. Вони пропонують широкий спектр послуг та атракцій, які здатні задовольнити інтереси різних вікових груп, особливо молоді та дітей. Розважальні парки, аквапарки, тематичні парки, музеї та інші заклади відіграють важливу роль у створенні позитивного туристичного досвіду. Вони забезпечують не лише розваги, але й освітні можливості, що робить їх важливими елементами у формуванні турів для молоді та дітей. Завдяки таким закладам, розважальний туризм стає ефективним інструментом для збагачення культурного досвіду та особистісного розвитку.

Нормативно-правове регулювання закладів розваг в Україні є важливим аспектом забезпечення їхньої безпеки та якості послуг. Законодавча база включає ряд нормативних актів, які регулюють діяльність розважальних закладів, забезпечують захист прав споживачів, стандарти безпеки та

відповідальність за порушення норм. Впровадження та дотримання цих нормативів є обов'язковою умовою для створення безпечного і комфортного середовища для відвідувачів, особливо для дітей та молоді. Ефективне регулювання сприяє підвищенню рівня довіри до розважальних закладів, розвитку туризму та забезпеченню високого рівня послуг.

Таким чином, розважальний туризм є важливою складовою туристичної індустрії, що сприяє всебічному розвитку молоді та дітей. Заклади розваг, як його ключові елементи, відіграють значну роль у формуванні позитивного туристичного досвіду, забезпечуючи розваги, освіту та культурний обмін. Нормативно-правове регулювання діяльності цих закладів є запорукою їх безпечності та якості, що сприяє розвитку індустрії та підвищенню її привабливості для молодих туристів. Розважальний туризм, з урахуванням всіх його аспектів, сприяє формуванню активного, освіченого та толерантного молодого покоління, що є важливим фактором соціального та культурного розвитку суспільства.

РОЗДІЛ 2 Сучасний стан та перспективи розвитку розважального туризму

2.1 Сучасний стан розвитку туризму у Франції

Франція — це країна в Західній Європі, відома своєю багатою історією, культурною спадщиною, мистецтвом, кухнею та модою. З населенням близько 67 мільйонів людей, Франція є однією з найбільших і найвпливовіших країн Європейського Союзу. Її столиця, Париж, відома як "Місто світла" і є одним з головних центрів культури та мистецтва в світі.

Франція має величезний історичний спадок, який включає в себе епохи Римської імперії, Середньовіччя, Відродження та Просвітництва. Її численні замки, собори, музеї та галереї, такі як Лувр, Версальський палац та собор Паризької Богоматері, є свідками минулих епох і приваблюють мільйони туристів щороку.

Франція також славиться своєю кухнею, яка вважається однією з найвишуканіших у світі. Французькі вина, сири, багети, круасани та безліч інших страв стали символами гастрономічного мистецтва. Французька кулінарія включена до списку нематеріальної культурної спадщини ЮНЕСКО.

Мода є ще однією важливою складовою французької культури. Париж вважається однією з модних столиць світу, де проходять престижні тижні моди, на яких свої колекції представляють провідні дизайнери та будинки моди, такі як Chanel, Louis Vuitton, Dior та багато інших.

Франція має добре розвинену економіку і є однією з провідних економічних держав світу. Її промисловість включає автомобілебудування, аерокосмічну галузь, виробництво товарів широкого вжитку та високу технологію. Крім того, Франція є одним з найбільших виробників сільськогосподарської продукції в Європі.

Країна має також багатий культурний календар, який включає численні фестивалі, концерти, театральні постановки та художні виставки. Французьке кіно також займає важливе місце у світовій кінематографії, а Каннський кінофестиваль є одним з найпрестижніших кінофестивалів у світі.

Франція є членом багатьох міжнародних організацій, включаючи ООН, НАТО, Європейський Союз та G7. Вона відіграє важливу роль у міжнародній політиці та дипломатії, підтримуючи мир та стабільність у світі.

Природні ландшафти Франції варіюються від піщаних пляжів Лазурного Берега до гірських вершин Альп та Піренеїв. Франція також відома своїми виноградниками та мальовничими сільськими пейзажами, які приваблюють туристів з усього світу.

Успіх Франції як туристичної супердержави обумовлений низкою факторів, головними серед яких є наступні:

- вдале географічне розташування: Франція - єдина країна в Європі, що має вихід як до теплого Середземного моря, так і до холодного Північного (в районі протоки Ла-Манш); крім того, на заході Франція омивається водами Атлантичного океану;
- на території даної країни знаходяться дві гірські системи - Східні Піренеї й Альпи (з найвищою вершиною Європи - горою Монблан), що дозволяє розвивати зимові види туризму;
- Франція має значну територію, і в той же час невелику по європейських мірках щільність населення - 107 осіб/км², завдяки чому може приймати потужні туристопотоки з інших держав;
- французькі лікувально-оздоровчі курорти, які знамениті ще з XIX століття, користуються постійною популярністю у туристів зі всього світу;
- Французька Республіка багата різноманітними культурно-історичними визначними пам'ятками, які представляють величезний інтерес для іноземних туристів;
- сучасна Франція - центр ділового співробітництва багатьох країн світу, що сприяє розвитку бізнес-туризму;
- столиця Франції - Париж - незмінно приваблює туристів як місто високої моди, тонких парфумерних ароматів і неविगубної романтики.

Таким чином, Франція пропонує різноманітні туристичні продукти практично на будь-який смак.

Туризм вносить значний внесок в економіку Франції, що відображається в наступних показниках: він формує 7% від внутрішнього валового продукту країни та забезпечує роботою 2,5 мільйона людей.

Протягом багатьох років Франція займає перше місце у світі за популярністю туристичних напрямків, третє місце за доходами від іноземного туризму, і четверте місце за видатками. На даний момент Франція має третє за величиною позитивне сальдо туристичного балансу в розмірі 17,5 мільярда доларів, поступаючись лише Іспанії, а з 2007 року - і США.

Франція є одним із найпотужніших туристичних ринків у світі, що має такі основні характеристики:

1. Туристичний імідж країни. Франція є найдавнішою туристичною дестинацією у світі. Туризм зародився тут ще у XVIII столітті і спочатку був доступний лише аристократам та заможній буржуазії, які приїжджали відвідувати відомі французькі курорти, такі як Віші, Вігтель, Ніцца, Канни, Довіль, Біарриц. У ті часи було дуже популярно їздити "на води" для лікування та культурного відпочинку. Крім того, поїздки до Франції для вивчення мови та підвищення соціального престижу також користувалися попитом, оскільки французька мова була модною у Європі.
2. Різноманітність національного туристичного продукту. Франція пропонує багатий вибір туристичних приваб, включаючи відпочинок і розваги на морських та океанічних узбережжях, зимові види туризму, культурно-пізнавальні поїздки, діловий туризм та відомі лікувально-оздоровчі курорти.
3. Унікальність і різноманітність регіонів. Кожен регіон Франції можна порівняти з окремою країною, адже він має свої традиції, звичаї, кухню і навіть свою мову або місцевий діалект. Наприклад, у Піренеях використовуються баскський і каталонський діалекти, у Бретані - бретонський, у Провансі - провансальський, а в Ельзасі та Лотарингії - німецькі діалекти.
4. Повага до історії та культури. Франція дбайливо ставиться до своєї історичної спадщини: всі значні історичні місця ретельно реставруються та утримуються в

ідеальному стані. Французи прагнуть прославляти свою місцевість і залучати туристів, рекламуючи історичні визначні пам'ятки.

5. Шенгенська віза. Франція є учасницею Шенгенського візового простору, що сприяє зростанню туристичного потоку, особливо з європейських країн.

6. Транзитний туризм із Півночі на Південь. Завдяки своєму розташуванню на перетині доріг з Півночі на Південь, Франція має розвинений транзитний туризм. Туристи з Німеччини, Великої Британії та інших північних країн, подорожуючи до Іспанії чи Італії, часто зупиняються у Франції.

7. Державна підтримка туризму. Французька держава активно підтримує туризм, визначивши одним зі своїх пріоритетів створення сприятливого та привабливого образу країни для іноземних туристів.

Державне регулювання туризму у Франції здійснюється новоствореним Міністерством з туризму, яке має складну управлінську структуру. Основну функцію формування туристичної політики виконує Дирекція по туризму, що входить до складу Міністерства. Інші підрозділи центрального органу управління туризмом включають:

- «Maison de la France» («Будинок Франції») – це асоціація просуває французький національний турпродукт у всьому світі. Вона складається з місцевих туристичних адміністрацій, туристичних фірм, засобів розміщення, окремих туристичних об'єктів (музеї, замки, парки, гольф-клуби тощо), всього понад 800 членів. Державне фінансування покриває трохи більше половини витрат «Maison de la France», решта коштів надходить від приватних компаній.

- «ODIT France» - це підрозділ займається експертизою та аналітикою туристичного ринку, а також надає прогнози та рекомендації щодо заходів для розвитку галузі.

- «Національне Агентство з відпускних чеків» - агенція аналогічна Фонду соціального страхування, через яку близько 6 мільйонів осіб щорічно отримують можливість відпочити за спеціальними ваучерами.

Ці підрозділи переважно фінансуються державою, але також отримують підтримку від регіональних і місцевих туристичних органів влади, а також від приватних компаній, які працюють у туристичній сфері.

На регіональному рівні управління туризмом у Франції функціонують комітети з туризму, створені місцевими урядами в різних провінціях країни. Вони отримують фінансування від регіональної ради. Основні завдання цих комітетів включають просування регіону та розробку стратегій розвитку туризму. Вони також надають інформацію про поточний стан та перспективи розвитку галузі вищим державним органам управління туризмом.

По всій Франції діє близько 3600 туристичних офісів різних рівнів. Вони фінансуються громадами та комунами, а також отримують підтримку від комерційних структур для проведення різноманітних заходів. Бюджет цих офісів формується з податку на проживання в кожному конкретному місті та з платних послуг, таких як екскурсії, путівники, брошури, фотоальбоми та сувеніри. Всі отримані кошти надходять до місцевого бюджету.

Однак, попри високий рівень розвитку туристичного ринку Франції, існують деякі значні проблеми:

1. Туристичний імідж країни страждає через безлади, національні страйки та терористичні акти. Французькій туристичній галузі необхідно стабілізувати довіру туристів до країни як дестинації.

2. Середня тривалість перебування іноземних туристів зменшується. Це пов'язано зі збільшенням короткострокових візитів для розваг замість тривалих відпусток. Наприклад, відвідуваність престижного Блакитного берега падає, особливо в міжсезоння, через високі ціни на обслуговування та зниження рівня сервісу з боку місцевого персоналу.

3. Спостерігається тенденція невідповідності ціни та якості туристичних продуктів. Франція стає дорогою для туристів, які бажають провести тут відпустку тривалістю кілька днів.

Зараз державні органи управління туризмом Франції серйозно стурбовані скороченням кількості днів обслуговування в'їзних туристів. Вони

впроваджують комплекс заходів для реклами Франції за кордоном як туристичного напрямку №1 у світі та активніше просувають свої туристичні продукти на світовий ринок..[6]

До пандемії туризм був одним із найбільших у світі секторів економіки, на який припадало 1 з 4 усіх нових робочих місць, створених у світі, 10,3% усіх робочих місць (333 мільйони) і 10,3% світового ВВП (9,6 трильйона доларів США). Туризм є однією з основних галузей національної економіки Франції. За даними UNWTO, у 2019 році Франція зафіксувала найбільшу кількість міжнародних туристів у всьому світі (90,2 млн. туристів) [7]. Більше того, навіть у 2020 році, коли світова економіка та туризм постраждали від пандемії COVID-19, країна все ще була на вершині списку за кількістю міжнародних туристів за рік, ніж будь-яка інша країна світу.

Індустрія туризму у Франції стабільно зростає, але пандемія COVID-19 вдарила і по цій галузі, що призвело до її тимчасового занепаду в 2020 році. Через кризу спричинену пандемією Франція недоотримала 61 млрд. євро доходів у порівнянні з 2019 роком [7]. Тому на сьогоднішній день уряд Франції зосереджений на збільшенні припливу туристів після ситуації з COVID-19.

У листопаді 2021 року уряд Франції запровадив план відродження та трансформації туризму під назвою «Пункт призначення Франція», який спрямовує 1,9 мільярда євро на підтримку інвестиційних зусиль туристичних підприємств протягом трьох років, орієнтуючись на потреби туристів. Цей план акцентує увагу на екологічній та цифровій трансформації галузі. Загалом уряд вдало диверсифікував бюджетні ресурси, розподіливши їх між кількома бюджетними програмами.

Внаслідок кризи, спричиненої пандемією COVID-19, уряд також надав допомогу виїзному туризму, особливо для молоді, що постраждала від наслідків пандемії. Початкова допомога базувалася на програмі ANCV 18-25, яка фінансує 90% вартості подорожі до 300 євро на людину. Уряд планує з 2022 по 2025 роки фінансово підтримати подорожі 50 тисяч молодих людей та 100 тисяч людей похилого віку, які опинилися у складному становищі.

Після важких 2020 і 2021 років для туристичної галузі через пандемію, статистика показує сприятливий розвиток подій. Відвідуваність готелів і кемпінгів з червня по серпень 2022 року перевищила докризовий рівень на 3%. З червня 2022 року жителі материкової частини Франції проводять більше ночей у комерційному житлі (готелі, кемпінги, приватна оренда), ніж у некомерційному (друге житло, з родиною чи друзями). Французьке агентство з розвитку туризму Atout France відзначило, що майже 9 з 10 французів обрали свою країну для відпочинку влітку 2022 року, як і в попередньому році.

Міжнародні туристи також повернулися у кількостях, подібних до докризового періоду; відсутність туристів з Китаю та Японії компенсується європейськими та американськими відвідувачами. Підвищення курсу долара до євро стимулює американських туристів витратити більше. Витрати іноземних туристів на подорожі влітку 2022 року були на 7% вищими, ніж у 2019 році, через зростання цін у готелях і ресторанах. Зі зростанням відвідуваності та цін у липні 2022 року товарообіг у сфері розміщення та харчування зріс на 14% порівняно з липнем 2019 року.

Навіть пожежі в деяких регіонах не мали значного впливу на бронювання та прийом туристів у навколишніх місцевостях. Також явища посухи чи спеки не змусили французьких та іноземних туристів суттєво змінити свої плани.

Однак загальна економічна криза призвела до скорочення тривалості перебування на відпочинку та бюджетних рішень, наприклад, до скорочення витрат на харчування (27% французів вважають, що вони скоротили свої витрати на харчування порівняно з 2021 роком). Нарешті, фінансові складнощі є основною причиною відмови від виїзду для 44% французів, які не їздили у відпустку цього літа. Таким чином залишається надважливою підтримка туризму урядом Франції. Загальні зусилля держави для розвитку туризму у 2022 році оцінюються в майже 7,5 мільярдів євро в асигнуваннях, що здійснюються за 21 бюджетною програмою. [8,9]

2.2 Провідні розважальні заклади Франції

Франція, країна з багатою історією, культурною спадщиною та величезними туристичними можливостями, є однією з найпопулярніших туристичних дестинацій світу. Кожного року мільйони туристів відвідують цю чудову країну, аби насолодитися її архітектурними шедеврами, витонченими стравами та неповторною атмосферою. Проте, не менш важливою складовою туристичної привабливості Франції є її численні розважальні заклади, які надають відвідувачам незабутні враження та можливості для активного відпочинку. Від всесвітньо відомих парків розваг до унікальних тематичних комплексів – кожен з них пропонує щось особливе і незабутнє. Майже всі туристичні перлини міста на кшталт Ейфелевої вежі, Лувра та Монмартра можна завжди побачити безкоштовно.

Розглянемо провідні розважальні заклади Франції, що стали справжніми магнітами для туристів з усього світу:

1) *Лувр* (Париж) - найбільший музей мистецтв у світі (рис.2.1). Він розташований у столиці Франції Парижі, в колишній королівській резиденції – палаці Лувр. Після французької революції 10 серпня 1793, його відкрили вперше для відвідування. З тих пір фактично Лувр став музеєм. Лувр безкоштовний у першу п'ятницю кожного місяця, окрім липня та серпня.

Рис.2.1 Лувр

Лувр має одну з найбільших колекцій образотворчого мистецтва у світі, що налічує понад 6000 картин, згрупованих за періодами до середини XIX століття. З 1895 по 1989 роки музей зазнав реорганізації та реконструкції, в результаті чого була побудована Скляна піраміда, яка сьогодні слугує головним входом у Лувр і є одним із символів Парижа.

Сучасний Лувр є результатом багатомісячних будівельних проектів, які проводилися протягом 800 років. Точне походження назви залишається невідомим. Історик Поттер вважає, що Філіп II Французький згадував про будівлю «L'uvre», що перекладається як «шедевр», тоді як інший історик, Совол, вважає, що назва походить від англосаксонського слова «gouvre», що означає «дуб», оскільки комплекс розташовувався в дубовому лісі.

Кріпосна споруда в стилі форту була побудована в 1190-1202 роках за правління короля Філіпа Августа для захисту Парижа від англійських і норманських нападів. Після цього кожен правитель вносив свої доповнення в комплекс. У 1358 році Карл V збудував навколо фортеці захисну стіну і перетворив Лувр на королівську резиденцію. Луї IX і Франциск Перший побудували в'язницю і флігель. У 1547 році Генріх II завершив будівництво західного і південного флігеля, додавши скульптури в барельєфі Жана Гожона, надавши Лувру сучасного вигляду. Король Генріх IV у 1594 році об'єднав Лувр з Палацом Тюїльрі, зробивши його найдовшою будівлею в світі на той час. Луї XIII завершив крило Denon.

Під час Французької революції королівська колекція мистецтв стала доступною для громадськості як «Центральний музей мистецтв». Музей відкрився для відвідувачів 10 серпня 1793 року після скасування монархії Бурбонів. У колекції Лувру представлені лише ті картини, що були створені до 1848 року.

Огляд музею за один день неможливий. Навіть якщо лише швидко пройти по всіх залах без зупинок, це займе не менше тижня. Лувр також є домом для Міністерства фінансів Франції.

Знаменита скляна піраміда Лувра є прототипом єгипетської піраміди Хеопса. Тут також зберігається відомий діамант «Сансі», знайдений в Індії у 1064 році.

Найвідоміші експонати Лувра:

- «Мона Ліза» – найвідоміша картина Леонардо да Вінчі
- Статуя богині кохання Афродіти з білого мармуру – це знаменитий античний ідеал краси, створений за 120 років до н. е. Зріст богині – 164 см, пропорції – $86 \times 69 \times 93$.
- Дві скульптури Мікеланджело: знамениті «Повсталий раб» і «Вмираючий раб».
- Статуя знаменитого фараона Рамзеса II.
- Коронація Наполеона – відоме полотно, яке створив Жан Луї Давид.
- Плот «Медузи» – картина написана Теодором Жеріко.
- Ніке Самофракійська – шедевр елліністичної скульптури (II – III ст. до н.е.).
- У Луврі також є прекрасна колекція пам'яток Месопотамії, серцем якої є звід законів Хамурапі, написаний на базальтовій стелі. [10]

2) *Ейфелева вежа* (Париж) - символ Франції і один з найпопулярніших туристичних об'єктів у світі (рис.2.2).

Була зведена як тимчасова споруда для ознаменування сторіччя з дня

початку Французької революції та до відкриття паризької Всесвітньої виставки 1889 року, що розташовувалась у палаці Трокадеро з 6 травня до 31 жовтня та символізувала багатство і незалежність Франції.

Рис.2.2 Ейфелева вежа

Популярний туристичний об'єкт щороку приймає близько 5,5 мільйонів відвідувачів. Вежу, яку побудував Густав Ейфель на Марсовому полі, зводили з 1887 по 1889 роки. Проте фотографувати Ейфелеву вежу вночі та викладати знімки у публічний доступ заборонено. Це пояснюється французькими законами про авторське право, які діють 70 років після смерті автора.

Історія Ейфелевої вежі розпочалася у другій половині XIX століття, коли Франція готувалася до святкування дня початку Французької революції та до Всесвітньої виставки 1889 року. Для створення видовищного входу на виставковий комплекс був організований відкритий конкурс на проект архітектурної споруди, яка повинна була бути не тільки естетично вражаючою, а й мати практичне та інноваційне використання. Вимоги включали висоту не менше 300 метрів та здатність витримувати великі навантаження. Проект Густава Ейфеля був єдиним, який відповідав цим критеріям.

З 1887 до 1889 року команда з 300 будівельників під керівництвом Ейфеля працювала над будівництвом вежі, втілюючи новаторські ідеї та використовуючи надзвичайно точні креслення. Офіційне відкриття вежі відбулося 31 березня 1889 року, ставши символом технічного генія та сміливості.

Ейфелева вежа вражає своїми розмірами і висотою, досягаючи 324 метрів. Це зробило її найвищою будівлею у світі протягом приблизно сорока років після відкриття. Вежа також відзначається своєю вагою, яка перевищує 10 тисяч тонн, з яких 7300 тонн становлять металеві конструкції. Вежа має 1 792 сходинки, які можна використовувати для підйому, а також історичні ліфти, модернізовані з гідравлічними приводами на електричні мотори.

Ейфелева вежа складається з трьох поверхів, на перших двох з яких розташовані ресторани, а на третьому – колись була метеорологічна обсерваторія. Вежа постійно піддається впливу атмосферних умов, і її захищають антикорозійні покриття та системи дренажу. Регулярне технічне обслуговування забезпечує надійну роботу ліфтів та інших механізмів.

Освітлення Ейфелевої вежі – це мистецька подія, яка використовує передові LED-технології для створення різних кольорів та ефектів, перетворюючи вежу на великий художній екран. Системи контролю дозволяють змінювати освітлення в режимі реального часу, створюючи унікальні світлові шоу. Кожен колір має свою символіку, а різні комбінації можуть підкреслювати важливі події.

Ейфелева вежа є найпопулярнішою туристичною атракцією Парижа, приваблюючи мільйони відвідувачів щорічно, які насолоджуються її оглядовими майданчиками та романтичною атмосферою. Вона часто асоціюється з любов'ю та романтикою, ставши популярним місцем для весіль та пропозицій.

Вежа також виконує практичні функції, слугуючи телекомунікаційною вежею з антенами та передавальним обладнанням для мобільного зв'язку, телебачення та радіо. Вечірнє підсвічування, святкові заходи та культурні події роблять Ейфелеву вежу центром уваги для нації та світового туризму. Верхівка вежі пропонує найкращі панорамні види Парижа, залишаючи незабутні враження у відвідувачів.

Ейфелева вежа продовжує бути символом інновацій та технічної майстерності. З моменту її відкриття в 1889 році вежа залишається найвідомішим архітектурним об'єктом Парижа та одним з найвизначніших туристичних символів у світі.

Крім архітектурної величі, Ейфелева вежа відіграє важливу роль у сучасних технологіях. Вона оснащена антенами для телебачення, радіо та мобільного зв'язку, що робить її важливою інфраструктурною одиницею для комунікацій. Завдяки своєму стратегічному розташуванню та висоті вежа забезпечує покриття великої частини Парижа та околиць.

Вежа також є центром для численних культурних та мистецьких заходів. Вечірнє підсвічування, що базується на сучасних LED-технологіях, дозволяє створювати унікальні світлові шоу, які привертають увагу як місцевих жителів, так і туристів з усього світу. Спеціальні події, концерти та святкування часто

проводяться біля вежі, що додає їй особливого шарму та робить її ще привабливішою для відвідувачів.

Ейфелева вежа є також значущим науковим та дослідницьким об'єктом. Наприклад, на її вершині встановлені метеорологічні прилади, які використовуються для наукових досліджень та спостережень за погодними умовами. Це підкреслює її багатофункціональність та важливість не тільки як туристичного атракціону, але й як наукової платформи.

Незважаючи на свій вік, вежа постійно оновлюється та підтримується в ідеальному стані. Регулярні ремонти та технічне обслуговування забезпечують її довговічність та безпеку для відвідувачів. Вежу фарбують кожні сім років, використовуючи близько 60 тонн фарби, щоб захистити її від корозії та забезпечити їй яскравий і привабливий вигляд.

Ейфелева вежа: цікаві факти

- Висота Ейфелевої вежі становить 324 метри.
- Вежа мала бути тимчасовим об'єктом. Її мали демонтувати після 20 років експлуатації. Але побачивши які гроші вона приносить, вежу залишили.
- Неймовірно, але факт: вежа може коливатись до 15 сантиметрів якщо є сильні вітри чи буревії. Це технічне рішення було важливим для забезпечення безпеки та стійкості конструкції.
- Ціна побудови вежі склала 7,8 млн франків і більша частина коштів повернулася вже під час першої виставки задля якої її і побудували.
- Вежа використовується для розташування антен та передавального обладнання для забезпечення мобільного зв'язку та телебачення.
- Гюстав Ейфель сам називав свою створену вежу "300-метровою", а простий народ вже назвав її "Ейфелевою", і це ім'я залишилося. Також вона отримала ще одне прізвище – "Залізна дама".
- Для створення цієї конструкції було виготовлено 18 038 металевих деталей і 2,5 мільйона заклепок для їхнього з'єднання. Архітектурний шедевр вдалося зібрати в короткий термін завдяки докладним кресленням інженера з точністю до 0,1 мм.

- І навіть сьогодні вежа залишається найвищою в Парижі та вважається найбільш відвідуваним монументом у світі. Кожен день сюди приходять близько 20 000 осіб.
- Щороку в ніч на 14 липня (Національне свято Франції) Ейфелева вежа сяє феєричним сяйвом, освітлюючи нічне небо.
- На першому поверсі Ейфелевої вежі вигравіювані 72 імена видатних французьких вчених і тих хто зробив великий внесок у побудову вежі.
- В Ейфеля був власний кабінет-квартира на вершечку вежі де він проводив багато часу. В гостях у Ейфеля там побував навіть Томас Едісон.
- Ейфелеву вежу намагались продати двічі. Шахрай на ім'я Віктор Люстиг “продав” її як брухт одному підприємцю з Парижа. Коли підприємець дізнався що його ошукали, він не звернувся в поліцію, адже йому було соромно. Через деякий час Люстиг хотів повернути аферу вдруге, але в цьому випадку потерпілий звернувся у поліцію і Віктора заарештували.

Після підвищення цін поїздка на ліфті на вершину Ейфелевої вежі для дорослої людини коштуватиме 35,30 євро замість нинішніх 29,40 євро. Ті, хто бажає піднятися сходами на другий поверх вежі, повинні будуть заплатити 14,20 євро замість 10.

3) *Діснейленд Париж* - найбільший тематичний парк у Європі.

У тридцяти кілометрах від Парижа, в місті Марн-ла-Валі, розташований один з найвідоміших розважальних комплексів у світі - Діснейленд (рис.2.3). Цей унікальний комплекс включає парки Disneyland і Walt Disney Studios, а також торгову зону Disney Village. Щороку сюди з'їжджається близько 15 мільйонів туристів з усіх куточків планети, щоб насолодитися атмосферою чаклунства, зустріти улюблених персонажів і поринути у світ фільмів.

Рис.2.3. Діснейленд

Перший і найбільш відомий парк розваг - Парк Діснейленд (рис.2.4). Його відкриття відбулося в 1992 році, і він включає п'ять різних зон з унікальною тематикою, шоу-програмами та різноманітними атракціонами.

Рис.2.4. Disneyland Park

У Frontierland відтворено автентичний стиль Дикого Заходу XIX століття в США (рис.2.5). Серед привабливих розваг виділяються американські гірки Big Thunder Mountain, загадковий будинок жахів Phantom Manor та захоплююча річкова пригода на човнах. У період Хеллоуїна та різдвяних свят тут

з'являються персонажі, такі як Джек Скеллінгтон та Саллі з мультфільму Тіма Бертона "Кошмар перед Різдом".

Рис.2.5.Frontierland

У Adventureland (рис.2.6) пронизують атмосфера Карибів, Індії та Східної Африки. Ця зона відтворює образ Аграби з мультфільму "Алладін", пропонуючи атракціон Le Passage Enchanté d'Aladdin, де глядачі можуть пережити сцени з цього анімаційного шедевра. Магазини та ресторани у цьому районі оформлені в африканському стилі. Також у цій ділянці парку представлені розваги, натхненні такими фільмами, як "Пірати Карибського моря", "Швейцарська родина Робінзонів", "Індіана Джонс", "Острів скарбів".

Рис.2.6. Adventureland

Зона Discoveryland задумана як місто майбутнього, згідно з баченням фантастів XIX століття, таких як Жюль Верн і Герберт Уеллс (рис.2.7). Цей футуристичний підхід виразно проявляється в атракціоні HyperSpace Mountain, виконаному в стилі космосу, а також у класичних розвагах Autopia та Orbitron. Крім того, тут представлені атракціони, натхненні "Зоряними війнами" та "Історією іграшок".

Рис.2.7. Discoveryland

Головна пішохідна артерія парку - Main Street USA (рис.2.8). Ця вулиця починається біля входу і простягається до замку Сплячої красуні, відкриваючи доступ до інших тематичних зон. Дизайн вулиці натхненний атмосферою американських містечок 1920-х років, і тут переважно можна знайти магазини та ресторани. Також на вулиці розташована станція Disneyland Railroad, де відвідувачі можуть сісти на потяг, що оточує весь парк. Main Street USA славиться парадом, які проходять її протяжністю, а з обох боків її обвішані криті арки.

Рис.2.8. Main Street USA

У 2002 році було відкрито Walt Disney Studios Park (рис.2.9) – унікальна зона, що запрошує відвідувачів заглянути за лаштунки кіновиробництва та стати частиною захоплюючих мультиплікаційних фільмів, таких як "Тачки", "У пошуках Немо", "Алладин", "Рататуй", та "Історія іграшок". Для старших дітей пропонується захоплюючий атракціон, створений за мотивами серіалу "Сутінкова зона".

Рис.2.9. Walt Disney Studios Park

Дісней Віллідж - це торгово-розважальний комплекс в Паризькому Діснейленді, що надає можливості для шопінгу, відвідування ресторанів і отримання розваг (рис.2.10). Тут гості можуть насолодитися кінотеатрами, затишними кафе та різноманітними ресторанами, а також відвідати магазини, де представлені сувеніри, одяг та інші товари із символікою знаменитих фільмів Disney.

Рис.2.10. Disney Village

Зона Fantasyland перш за все призначена для дітей молодшого віку, і саме тут розташовано найбільше розваг, пов'язаних з улюбленими мультфільмами. Ця область оформлена у вигляді чарівного села, що включає лабіринт Аліси з твору Льюїса Керролла, атракціони за мотивами «Білосніжки», «Піноккіо», «Пітера Пена» та «Дамбо». Відвідуючи міні-круїз Le Pays des Contes de Fées, гості можуть стати свідками сцен з «Білосніжки», «Рапунцель», «Русалочки», «Алладіна», «Красуні та Чудовиська», «Чарівника з країни Оз» та інших казок. Завершальним акцентом у Fantasyland є символ Діснейленду — Замок Сплячої Красуні. [11]

Рис.2.11.Fantasyland

4) Версальський палац (рис.2.11) - один з найкрасивіших пам'ятників архітектури у світі. Версаль - це величний палацово-парковий ансамбль (Parc et château de Versailles), розташований в однойменному передмісті Парижа. Версаль внесено до престижного списку 100 чудес світу, а також у 1979 році було включено до Реєстру об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО.

Рис.2.12 Версальський палац

Цей чудовий комплекс можна розділити на кілька ключових частин:

- Шато (головний палац Версаля), велична будівля, символ розкоші та мистецтва.

- Великий Трианон, ще одна архітектурна перлина, розташована в цьому дивовижному місці.
- Малий Трианон, приватна резиденція Марії-Антуанетти, яка і сьогодні надихає відвідувачів своєю витонченістю.
- Ферма Марії-Антуанетти, відокремлена куточок із заміським шармом.
- Чудові сади, де природа поєднується з мистецтвом у гармонії.
- Великий парк, який надає унікальну можливість для прогулянок та відпочинку на свіжому повітрі.

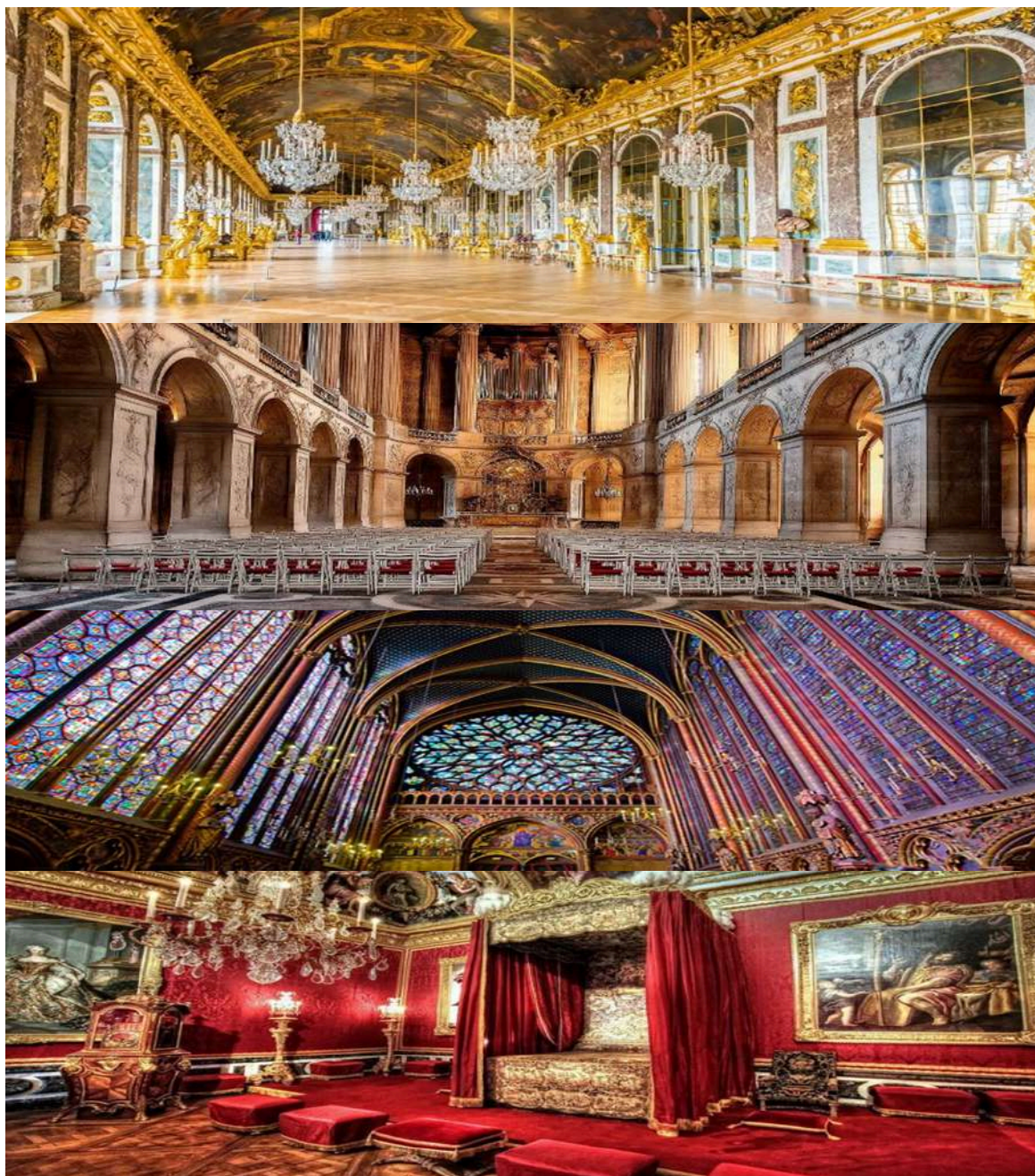

Рис.2.13 Версальський палац (зсередини)

Спочатку ці землі слугували мисливською садибою для Людовіка XIII. Його син, Людовік XIV, відомий як "король-сонце", зійшов на трон у 1654 році. Після повстання Фронди життя в Луврі здалося йому небезпечним, тому він вирішив побудувати палац на місці батькових мисливських угідь у Версалі.

У 1661 році Людовік XIV розпочав будівництво Версальського палацово-паркового комплексу. Архітектори Луї Лево, Франсуа д'Орбе та художник Шарль Лебрен створили величний палац у класичному стилі, який став одним із найбільших архітектурних шедеврів. До 1789 року Версаль був головною резиденцією французьких королів. Однак у жовтні 1789 року через високі ціни на хліб зібралися обурені люди. Саме тоді, за легендою, Марія-Антуанетта сказала знамениту фразу: "Якщо у них немає хліба, нехай їдять тістечка!" Історики досі сперечаються про достовірність цієї фрази. Після цього Версаль перестав бути центром суспільного життя, а король з королевою та депутатами переїхали до Парижа.

Під час правління Наполеона I, у 1799 році, палац отримав підтримку на відновлення. У 1806 році імператор видав указ про реставрацію палацу, і роботи почалися через два роки. Під час реставрації відновлювали дзеркала, золоті панелі та меблі з Лувру. Після революції 1814-1815 років династія Бурбонів відновила багато залів Версаля. Палац став національним музеєм із унікальною колекцією портретів, бюстів та картин.

Під час французько-пруської війни Версаль став тимчасовою резиденцією німецького армійського штабу. У 1871 році в Дзеркальній галереї було проголошено Німецьку імперію, що принизило французів. Проте згодом було підписано мирний договір, і столицю повернули до Парижа.

Після Першої світової війни Версаль став місцем підписання Версальського договору, що символізувало відновлення історичної справедливості. У 1952 році уряд виділив 5 мільярдів франків на реставрацію Версаля. Від 1950-х до середини 1990-х років тут проводили зустрічі глав держав із французьким президентом.

У 1995 році Версаль став юридичною особою та державною установою. З 2010 року його назва змінилася на «Громадський заклад національного володіння та музею Версаля», підкреслюючи його значення як національного та культурного надбання Франції.

Версальський палац вражає кожним своїм приміщенням. Королівська капела з розкішним гербом із різнокольорового мармуру є величним місцем. Дзеркальна галерея, відома як "діамант Версаля", із 357 дзеркалами та кристалльними люстрами є безперечною перлиною палацу. Зал Аполлона слугував для аудієнцій іноземних делегацій та королівських урочистостей. Зал Війни звеличує бойові подвиги французьких військових. Салон Діани прикрашений античними бюстами та скульптурами. Галерея Венери демонструє скульптуру Людовіка XIV. Зала «Око бика» мала вікно з видом на королівські апартаменти. Спальня Людовіка XIV вражає своєю розкішшю, а спальня королеви – витонченим інтер'єром.

Сади та парк Версаля, створені близько 36 000 осіб, щорічно відвідують понад 6 мільйонів туристів. Фонтани, басейни, водоспади та скульптури підкреслюють пишність "короля-сонця". Королівський Бал та нічні фонтани додають чарівності цьому місцю. Галереї Версаля регулярно приймають цікаві виставки, демонструючи як сучасні, так і історичні твори мистецтва.

На початку ХХ століття Версальський палац відіграв роль у різних історичних подіях та культурних заходах. Після закінчення Першої світової війни, яка завершилася підписанням Версальського миру в 1919 році, палац став символом кінця війни та місцем укладання мирного договору. Версальський договір, укладений у Дзеркальній галереї, визначав умови перемир'я між Антантою (союзниками) і Німеччиною. Цей документ став основоположним для міжнародного правопорядку після війни.

Протягом ХХ століття Версальський палац продовжував зберігати своє значення як культурний символ та архітектурна перлина. Уряд Франції виділяв значні кошти на його реставрацію та підтримку, щоб зберегти його у відмінному

стані. У 1950-х роках палац став популярним місцем для зустрічей глав держав, які відвідували Францію.

У другій половині ХХ століття Версаль знову став місцем, де проходили важливі міжнародні події та виставки. Тут влаштовувались різноманітні культурні заходи, які демонстрували багатогранність історії та мистецтва Франції. Наприклад, значну увагу приділяли виставкам сучасного мистецтва та історичних колекцій, що привертало увагу відвідувачів з усього світу.

Сьогодні Версальський палац продовжує бути одним з головних туристичних пунктів Франції, відвідування якого стає культурним і навчальним досвідом для мільйонів туристів щороку. Його архітектурні шедеври, прекрасні сади та багата історія роблять його не лише пам'яткою світової спадщини ЮНЕСКО, але й неоціненим скарбом культури та мистецтва, який треба берегти та досліджувати на майбутні покоління. [12]

5) Монмартр (Париж) - художній квартал з кафе, мистецькими галереями і видовищним видом на місто (рис.2.14, 2.15)

Рис.2.14. Статуя Даліди на одній з вулиць Монмартра

Рис.2.15. Фрагмент «Стіни кохання», Париж

Район Монмартр став частиною Парижа тільки наприкінці XIX століття і відразу ж почав стрімко урбанізуватися. Раніше це був окремий район за межами міста, який розвивався власним темпом і стилем, зберігаючи специфічний приміський характер, що існує й до сьогодні. Вузькі звивисті вулички з маленькими кам'яницями, круті сходи та вузькі переходи, які раптово зникають за рогом, створюють особливу атмосферу, яка приваблює увагу.

У середині XIX століття, приблизно за п'ятдесят років до включення Монмартру до Парижа, сюди почали з'являтися художники. Цей район приваблював їх своєю спокійною аурую та красою. Монмартр швидко став місцем, де художники знаходили натхнення, а це в свою чергу сприяло розквіту творчості та повернуло нових творців.

Монмартр став мистецьким центром, який, як магніт, притягував найбільші мистецькі імена. Тут жили і творили Фридерик Шопен, Гектор Берліоз, Вінсент Ван Гог, Пабло Пікассо, Едгар Дега, Огюст Ренуар, Анрі де Тулуз-Лотрек. [13]

б) Каннський кінопалац - місце проведення Міжнародного кінофестивалю у Каннах.

Каннський кінопалац є не лише визначним символом міста Канни, але й епіцентром світової кінематографії під час Міжнародного кінофестивалю у Каннах. Збудований у 1835 році архітектором Луї-Марієм Пасторем, він став

місцем, де зібралися знаменитості, режисери, продюсери і кінозірки з усього світу для презентації найбільш впливових та найочікуваніших фільмів.

Каннський кінопалац має багату історію, яка пов'язана не лише з кіномистецтвом, але й з культурними та архітектурними досягненнями Франції. Збудований на місці колишнього готелю, він був спеціально призначений для кінофестивалю та інших культурних заходів. Його архітектурний стиль характеризується класичними елементами та вишуканим оздобленням, що робить його ідеальним місцем для грандіозних кінопрем'єр та церемоній.

Міжнародний кінофестиваль у Каннах відбувається щорічно з 1946 року і визнаний одним із найбільш авторитетних кінорейтингів у світі. Він відкриває шлях для презентації новітніх фільмів, експериментальних та арт-проектів, а також сприяє міжнародному обміну кінематографічним досвідом та ідеями. Основні події фестивалю, такі як церемонії вручення нагород, прес-конференції, покази та спеціальні програми, проходять у самому Каннському кінопалаці, що робить його центральним пунктом культурного життя під час фестивалю.

Каннський кінопалац вражає своєю величчю та розкошшю. Він включає в себе різноманітні зали з різними кількостями місць, від великих залів для головних показів до менших залів для інтимних показів і прес-конференцій. Кожен зал оформлений з урахуванням кінематографічних стандартів, забезпечуючи найкращі умови для перегляду та оцінювання фільмів.

Для міста Канн кінопалац є не лише архітектурним або культурним символом, але й важливою частиною його ідентичності. Щорічно фестиваль привертає тисячі відвідувачів з усього світу, які не лише дивляться фільми, але й долучаються до цього унікального світового кіномистецтва.

Каннський кінопалац значно сприяє культурному та економічному розвитку міста Канни. Поза часом фестивалю він є популярним туристичним об'єктом і місцем проведення різноманітних культурних подій. Крім того, присутність такого кіномайданчика підсилює туристичний потік та сприяє економіці регіону, зокрема через збільшення потреби у готелях, ресторанах та інших послугах.

Каннський кінопалац залишається одним із найважливіших культурних та кінематографічних центрів світу. Його історія, архітектура та вплив на місто Канни та всю кінематографічну галузь роблять його визначним місцем, яке надихає та збагачує культурний ландшафт глобальної кіноіндустрії. [14]

7)Музей Орсе (Париж) - колишній зал з продуктів, перетворений на музей імпресіонізму.

Рис.2.16. Музей Орсе

Музей Орсе (Musée d'Orsay) - це один з найбільш видатних музеїв світу, що розташований у Парижі, Франція. Знаходиться він у колишньому залі станції Орсе, яка служила терміналом Паризької залізниці та була побудована у 1900 році в стилі Бель Епок. Музей Орсе славиться своєю величезною колекцією мистецтва XIX і початку XX століть, яка включає в себе картини, скульптури, меблі, фотографії, архітектурні моделі та інші об'єкти мистецтва.

Музей Орсе отримав свою назву від назви вулиці, на якій розташована станція Орсе. Запроектований архітекторами Віктором Лаллу та Людовиком Магно, станція служила як важливий транспортний вузол для міжнародних та місцевих поїздів, зокрема для обслуговування виставкового комплексу Паризької Всесвітньої виставки 1900 року. Протягом XX століття значна частина станції була зачинена, і вона навіть була загрожена знищенням. Однак у 1970-х роках було прийнято рішення про конверсію станції у музей, що призвело до його відкриття в 1986 році.

Однією з визначних особливостей Музею Орсе є його архітектура. Станція Орсе відзначається величезною металевою та скляною конструкцією, яка відображає стиль Бель Епок. Великі аркади, скляні підвіски та складні металеві конструкції створюють відчуття простору та світлоти, що ідеально підходить для показу художніх творів. Сам музей включає в себе цілий ряд великих та малих залів, які можуть вміщувати різні види мистецтва, від живопису до скульптури.

Музей Орсе славиться своєю розмаїтою та цінною колекцією, яка представляє розвиток мистецтва XIX і початку XX століть. Основні колекції музею включають:

1. Живопис. Великий вибір робіт відомих художників, таких як Клод Моне, Леонар Фуллер, Вінсент Ван Гог, Євген Делакруа, Поль Сезанн, та інших, які відображають різноманітні аспекти імпресіонізму, постімпресіонізму, реалізму та інших художніх напрямків.

2. Скульптура. Із застосуванням широкого спектру матеріалів та тематик, скульптурна колекція музею відображає розвиток скульптури у Франції та за її межами у XIX столітті.

3. Декоративне мистецтво. Меблі, скло, кераміка, текстиль та інші предмети, які показують вплив імпресіонізму та інших художніх напрямків на декоративні мистецтва.

4. Фотографія та архітектурні моделі. Колекції фотографій, які демонструють розвиток фотографії у XIX столітті, а також архітектурні моделі, які відображають планування Паризької Всесвітньої виставки 1900 року та інші історичні будівлі.

Музей Орсе регулярно організовує тимчасові виставки, які охоплюють різні аспекти мистецтва XIX і XX століть. Ці виставки можуть бути присвячені окремому художникові, напрямку чи темі, що дозволяє відвідувачам глибше зануритися у конкретні аспекти історії мистецтва. Крім тимчасових виставок, музей також проводить різноманітні освітні заходи, лекції та майстер-класи, які розширюють розуміння та зацікавлення у мистецтві.

Музей Орсе відіграє важливу роль у світовій культурі, сприяючи розумінню та популяризації мистецтва XIX і початку XX століть. Він став значною туристичною визначальною орієнтиром Парижа, приваблюючи мільйони відвідувачів щорічно. Крім того, музей активно співпрацює з іншими музеями та культурними установами у всьому світі, що зміцнює його місце у глобальній культурній спільноті.

Музей Осое зі значним економічним впливом на розвиток місцевої і економіки Парижа. Туристи, що відвідують музей, витрачають гроші на готелі, ресторани, подарунки та інші послуги, що сприяє загальному економічному зростанню міста. Крім того, музей активно співпрацює з місцевими та міжнародними мистецькими і культурними установами, що сприяє обміну знаннями та ідеями та стимулює творчість індустрії мистецтва в Парижі.

Музей Орсе має значний освітній вплив як в Парижі, так і у всьому світі. Він регулярно організовує лекції, семінари, майстер-класи та інші освітні заходи для широкої публіки, що допомагає розширити знання про мистецтво XIX і початку XX століть. Програми для шкіл та університетів також включаються до регулярного розкладу музею, що дозволяє молодому поколінню ознайомлюватися з великими майстрами та їхніми творами.

Музей Орсе завжди був піонером у використанні технічних інновацій для збереження та представлення мистецьких творів. Він використовує сучасні технології для відтворення картин, досліджень та консервації, що дозволяє зробити мистецтво доступним та зрозумілим для широкої аудиторії. Віртуальні тури та інтерактивні експозиції роблять візит до музею динамічним і освітнім досвідом.

Музей Орсе не лише зберігає та експонує видатні твори мистецтва XIX і початку XX століть, а й відіграє ключову роль у популяризації та розвитку культурного спадщини Парижа та всього світу. Він збагачує культурний ландшафт столиці Франції, приваблюючи мільйони відвідувачів щорічно та продовжуючи інспірувати нове покоління художників, істориків мистецтва та культурологів. Музей Орсе - це не тільки місце, де можна побачити шедеври

минулого, а й платформа для розуміння та відкриття нових аспектів світової мистецької спадщини.

Квитки на Музей д'Орсе доступні за такими цінами та варіантами: вхід до музею: дорослі: 16 €, діти до 18 років та громадяни Європейського Союзу до 26 років: безкоштовно, * безкоштовний вхід у першу неділю кожного місяця Музей д'Орсе відкрито або доступно для громадськості в такі дати та години:

- Вівторок, середа, п'ятниця, субота, неділя: 9.30 - 18.00
- Четвер: 9:30 - 21:45
- Зачинено щопонеділка, 1 травня та 25 грудня. [15]

8) Парк Астерікс - тематичний парк розваг, присвячений героям коміксів про Астерікса.

У світі існує просто безліч розважальних парків і атракціонів, які, мабуть, не можна порахувати. Але точно можна знайти такий, який є одним єдиним та унікальним у своєму роді – це парк Астерікс!

Парк Астерікс є великим тематичним парком з великою кількістю різноманітних атракціонів (рис.2.17), який розташувався поблизу Парижа і на вигляд нагадує американський Дісней. У Парижі, ще до будівництва Астерікса, був свій Діснейленд, але французи твердо для себе вирішили збудувати щось своє, у зв'язку з чим незабаром і звели цю дивовижну будову з атракціонами та каруселями.

Рис.2.17. Парк Астерікс

Парк Астерікс був побудований за тематикою всіма улюбленого фільму та мультфільму “Астерікс та Обелікс”. Ці два герої – французи, які у кінострічці та мультиплікаційному фільмі грають роль галлів і здатні протистояти величезній армії Римської Імперії. Крім цього, вони постійно потрапляють у якісь колотнечі та комічні ситуації. Саме ці герої, а також усе село галлів, стали головними героями всього парку розваг.

На даний момент у парку знаходиться понад 30 різних атракціонів, з них понад 5 видів американських та близько 5 водних гірок. Прокататися на атракціонах можуть відвідувачі різного віку, тут для кожної дорослої або дитини приготовлено багато сюрпризів та розваг.

Одні з популярних атракціонів парку наведено на рисунках 2.18 та 2.19.

Рис.2.18. Парк Астерікс

Рис.2.19. Парк Астерікс

Серед найпопулярніших атракціонів парку можна виділити:

Галія. У центрі його стоїть скеля, а на її верхівці сидить сам Астерікс. Відвідувач сідає у невеликий вагончик і їде вниз річкою, де є різноманітні водні ефекти, а наприкінці відвідувачам каруселі належить спуск із гірки заввишки 11 метрів! Таке під силу тільки справжнім сміливцям!

Римська імперія. Тут можна спуститися на надувному колі, також річкою. Кожен із кіл може вмістити не більше 6 осіб. Тут є найрізноманітніші віражі, але, незважаючи на це, атракціон вважають досить спокійним. Річка плавно тягне вас за течією – нічого особливого та страшного. Тут можна покататися усією родиною.

Стародавня Греція. Цей атракціон є величезною гіркою, яку можна сміливо назвати найбільшою та найдавнішою серед усіх інших на території Європи, її ще називають громом Зевса. Так ось, цей атракціон починається з запаморочливого спуску, який починається з самої вершини заввишки 30 метрів! Потім ви помчите каменем вниз з шаленою (як для атракціону) швидкістю 80 км/год, а потім знову підніметься, і знову спуститься, при цьому тут будуть як подвійні спіралі, так і повітряні перевороти.

Вікінги. Цей атракціон пронесе вас з максимальною швидкістю 75 км/год! Ви зможете відвідати як круті спуски, так і підйоми, але крім цього, ви маєте

можливість поглянути на світ ніби вгору ногами, і це буде можливо завдяки невеликій кількості метрових петель. Одночасно можна відчутти як страх, так і блаженство, адже більшість цього атракціону проходить над озером. Вагітні жінки не можуть відвідати це місце, про це написано на табличці при вході на атракціон.

Оксиджераріум. Цей атракціон зветься Оксиджераріум і нагадує рафтинг. Сюди, в надувне коло, вміщується не більше 6 осіб, всі піднімаються на висоту 70 метрів за допомогою спеціального ескалатора, а потім спускаються вниз гірською річкою. Тут ви можете трохи намокнути, тому перед входом сюди ви не повинні забувати про це, краще взяти з собою якийсь плащик.

Парк працює щодня з 10 ранку до 6 вечора. Відкриття починається навесні, на початку квітня та триває до 31 жовтня. Парк не працює у травні: 14, 15, 21, 22, 29, а також 4 та 5 червня.

Мінімальна ціна одного квитка для дитини, яка не досягла 12-річного віку, становить близько 45 євро; для дорослого трохи більше ніж 50 євро. У ціну квитка включено вартість трансферу до парку, а також із нього.

Парк Астерікс у Парижі - це як Діснейленд, тільки ще краще! Тут найцікавіші розваги, каруселі, атракціони та багато всього захоплюючого та чудового, що сподобається не лише дітям, а й дорослим. Завітавши на це місце, ви, безперечно, захочете повернутися сюди ще раз! [16]

2.3 Адаптація розважальних закладів Франції для осіб з особливими потребами

Адаптація розважальних закладів Франції для осіб з особливими потребами є важливою складовою соціальної політики країни. Франція ставить перед собою амбітні цілі з забезпечення рівних можливостей для всіх громадян, незалежно від їхніх фізичних можливостей. У цьому контексті адаптація розважальних закладів відіграє ключову роль у створенні інклюзивного суспільства, де кожен може насолоджуватися культурним, спортивним та соціальним життям. Французькі заклади розваг активно впроваджують

різноманітні заходи для забезпечення доступності та комфорту осіб з особливими потребами. Цей процес включає в себе фізичні зміни інфраструктури, адаптацію послуг та підготовку персоналу.

Один з найбільш відомих прикладів адаптації розважальних закладів у Франції – це Діснейленд Париж. Цей парк розваг розробив комплексну програму для осіб з обмеженими можливостями, яка включає в себе доступність усіх атракціонів, спеціальні вхідні квитки, послуги з супроводу та адаптовані номери в готелях. Всі маршрути парку є доступними для інвалідних візочків, а також забезпечено доступ до всіх ресторанів, магазинів та інших об'єктів інфраструктури. Крім того, парк пропонує спеціальні інформаційні матеріали та карти для осіб з особливими потребами, що дозволяють їм планувати свій день у парку з максимальним комфортом.

Ще одним яскравим прикладом є Парк Астерікс, який також знаходиться поблизу Парижа. Цей тематичний парк, натхненний коміксами про Астерікса та Обелікса, надає численні зручності для відвідувачів з особливими потребами. Парк забезпечує доступ до більшості атракціонів для осіб з обмеженими фізичними можливостями, а також пропонує спеціальні послуги для гостей з інвалідністю, включаючи пріоритетний вхід на деякі атракціони та доступні маршрути. Парк також пропонує спеціальні інформаційні матеріали та карти для осіб з особливими потребами, що допомагають їм орієнтуватися в парку та знаходити найзручніші маршрути.

Футуроскоп, тематичний парк поблизу Пуатьє, спеціалізується на мультимедійних, кинетичних та аудіовізуальних технологіях. Футуроскоп забезпечує доступність для людей з обмеженими можливостями, включаючи адаптовані маршрути та послуги. Парк пропонує різноманітні зручності для осіб з особливими потребами, включаючи спеціальні входи, ліфти та аудіогіди для людей з вадами зору та слуху. Крім того, парк активно працює над підвищенням обізнаності свого персоналу щодо потреб осіб з інвалідністю та наданням їм необхідної підтримки.

Музей Лувр є одним з найбільших та найвідоміших музеїв у світі. Лувр має різноманітні зручності для осіб з особливими потребами, включаючи доступні входи, ліфти та аудіогіди для людей з вадами зору та слуху. Музей також пропонує спеціальні екскурсії для осіб з обмеженими можливостями, що дозволяють їм максимально насолоджуватися експозиціями. Лувр активно працює над підвищенням обізнаності свого персоналу щодо потреб осіб з інвалідністю та наданням їм необхідної підтримки.

Палац Версаль є історичним палацом і парком у Версалі. Палац надає різні послуги для відвідувачів з обмеженими можливостями, такі як доступні маршрути, оренда інвалідних візків та спеціальні екскурсії. Версаль активно працює над забезпеченням доступності своїх експозицій та територій для осіб з інвалідністю, включаючи підготовку персоналу та адаптацію інфраструктури.

Центр Помпиду у Парижі є одним з найвідоміших центрів сучасного мистецтва у світі. Центр Помпиду пропонує доступні маршрути, аудіогіди та спеціальні програми для відвідувачів з особливими потребами. Крім того, центр активно працює над підвищенням обізнаності свого персоналу щодо потреб осіб з інвалідністю та наданням їм необхідної підтримки. Центр також організовує спеціальні заходи та виставки, спрямовані на підвищення обізнаності щодо інклюзивності та рівності.

Аквабульвар, один з найбільших аквапарків у Європі, розташований у Парижі, має різноманітні водні атракціони, багато з яких доступні для людей з обмеженими можливостями. Аквабульвар забезпечує доступність своїх атракціонів та інфраструктури для осіб з інвалідністю, включаючи спеціальні входи, ліфти та адаптовані душові та роздягальні. Парк також пропонує спеціальні послуги для гостей з інвалідністю, включаючи оренду інвалідних візків та послуги з супроводу.

Сад Тюільрі у Парижі є одним з найвідоміших парків у Франції. Сад забезпечує доступність для людей з обмеженими можливостями, включаючи доступні маршрути та спеціальні зручності. Парк активно працює над підвищенням обізнаності свого персоналу щодо потреб осіб з інвалідністю та

наданням їм необхідної підтримки. Сад Тюїльрі також організовує різноманітні культурні заходи та виставки, що спрямовані на підвищення обізнаності щодо інклюзивності та рівності.

Музей Орсе у Парижі є одним з найвідоміших музеїв у світі, спеціалізується на мистецтві XIX та початку XX століть. Музей Орсе пропонує різноманітні зручності для осіб з особливими потребами, включаючи доступні входи, ліфти та аудіогіди для людей з вадами зору та слуху. Музей також пропонує спеціальні екскурсії для осіб з обмеженими можливостями, що дозволяють їм максимально насолоджуватися експозиціями. Орсе активно працює над підвищенням обізнаності свого персоналу щодо потреб осіб з інвалідністю та наданням їм необхідної підтримки.

Ейфелева вежа, одна з найвідоміших пам'яток у світі, також активно працює над забезпеченням доступності для осіб з обмеженими можливостями. Вежа має доступні маршрути, ліфти та спеціальні зручності для людей з інвалідністю. Крім того, персонал Ейфелевої вежі проходить спеціальну підготовку для надання необхідної підтримки відвідувачам з особливими потребами. Вежа також пропонує спеціальні інформаційні матеріали та карти для осіб з особливими потребами, що допомагають їм орієнтуватися на території та насолоджуватися відвідуванням.

Французька політика у сфері доступності розважальних закладів не обмежується лише великими містами та відомими туристичними об'єктами. Усі регіони країни активно працюють над забезпеченням доступності своїх культурних, спортивних та розважальних закладів для осіб з обмеженими можливостями. Наприклад, у Ліоні, Марселі, Бордо та інших містах Франції активно впроваджуються програми з адаптації інфраструктури, підготовки персоналу та підвищення обізнаності щодо потреб осіб з інвалідністю.

Французький уряд також підтримує різноманітні ініціативи з підвищення доступності розважальних закладів, включаючи фінансову підтримку та грантові програми для закладів, що впроваджують заходи з забезпечення доступності. Крім того, уряд активно співпрацює з громадськими

організаціями, що представляють інтереси осіб з інвалідністю, для розробки та впровадження найкращих практик у сфері доступності. Університети та дослідницькі інститути Франції також активно працюють над питаннями доступності, проводячи дослідження та розробляючи нові технології, що допомагають поліпшити доступність розважальних закладів. Результати цих досліджень активно впроваджуються на практиці, що дозволяє постійно покращувати умови для осіб з обмеженими можливостями.

Адаптація розважальних закладів Франції для осіб з особливими потребами є складним та багатоаспектним процесом, що включає фізичні зміни інфраструктури, адаптацію послуг, підготовку персоналу та активну співпрацю з громадськими організаціями та урядом. Цей процес є важливою складовою створення інклюзивного суспільства, де кожен може насолоджуватися культурним, спортивним та соціальним життям, незалежно від своїх фізичних можливостей. Франція є одним з лідерів у цій сфері, демонструючи високий рівень зобов'язань та активних дій щодо забезпечення рівних можливостей для всіх громадян.

Висновки до 2 розділу

Сучасний стан розважальних закладів у Франції характеризується систематичним підходом до адаптації та інклюзії. Заклади розваг розробляють комплексні програми, що враховують потреби різних категорій осіб з особливими потребами, таких як люди на інвалідних візочках, особи з вадами зору та слуху. Зокрема, впроваджуються спеціальні маршрути, ліфти, доступні входи, аудіогіди та інші технологічні рішення, що підвищують доступність закладів. Одним з ключових елементів успішної адаптації є тісна співпраця з громадськими організаціями, що представляють інтереси осіб з інвалідністю. Ця співпраця дозволяє враховувати реальні потреби та очікування людей з

особливими потребами при розробці та впровадженні програм з адаптації. Французький уряд активно підтримує такі ініціативи, надаючи фінансову допомогу та гранти для розважальних закладів, що впроваджують заходи з підвищення доступності.

У підсумку, адаптація розважальних закладів Франції для осіб з особливими потребами є пріоритетним напрямом соціальної політики країни. Завдяки комплексному підходу, що включає фізичні зміни інфраструктури, адаптацію послуг, підготовку персоналу та активну співпрацю з громадськими організаціями та урядом, Франція досягає високого рівня доступності та інклюзивності у своїх розважальних закладах. Цей досвід може слугувати прикладом для інших країн, які прагнуть створити інклюзивне суспільство та забезпечити рівні можливості для всіх громадян.

РОЗДІЛ 3 Пропозиції щодо покращення стану розважального туризму для осіб з особливими потребами

3.1 Пропозиції щодо покращення стану розважального туризму в Україні для осіб з особливими потребами

Пропозиції щодо покращення стану розважального туризму в Україні для осіб з особливими потребами є надзвичайно актуальними в контексті сучасних тенденцій розвитку інклюзивного суспільства. Інклюзія передбачає створення умов, за яких всі люди, незалежно від фізичних можливостей, матимуть рівний доступ до всіх сфер життя, включаючи туризм і розваги. В Україні ця сфера ще недостатньо розвинена, і існує багато бар'єрів, які перешкоджають особам з особливими потребами повноцінно користуватись можливостями розважального туризму. Тому важливо розробити конкретні пропозиції та заходи, спрямовані на покращення ситуації.

Одним з головних напрямів, які потребують уваги, є розвиток інфраструктури, що включає створення доступного середовища у всіх туристичних об'єктах. Необхідно забезпечити наявність пандусів, ліфтів, спеціальних парковок та інших засобів, які полегшать пересування осіб на інвалідних візках. Крім того, потрібно адаптувати існуючі будівлі та споруди, включаючи музеї, театри, парки атракціонів, аквапарки та інші місця відпочинку, щоб вони відповідали потребам осіб з обмеженими фізичними можливостями. Важливим аспектом є забезпечення доступності громадського транспорту, який повинен бути оснащений спеціальними пристосуваннями для перевезення людей з інвалідністю.

Також важливо звернути увагу на інформаційну доступність. Туристичні об'єкти та розважальні заклади повинні мати чітко позначені інформаційні знаки, що містять необхідну інформацію про доступність для осіб з особливими потребами. Сайти та мобільні додатки туристичних об'єктів повинні бути адаптовані для людей з порушеннями зору та слуху, включаючи використання шрифтів Брайля та можливість озвучування текстової інформації. Крім того,

варто забезпечити наявність інструкцій та путівників, написаних зрозумілою мовою і доступних у різних форматах, таких як аудіо та відео.

Освіта та підготовка персоналу також відіграють важливу роль у створенні інклюзивного середовища. Працівники туристичних об'єктів та розважальних закладів повинні проходити спеціальну підготовку, що включає навчання з питань інклюзії, основи надання першої медичної допомоги, особливості комунікації з людьми з різними формами інвалідності. Це допоможе забезпечити високий рівень обслуговування та створити комфортні умови для всіх відвідувачів.

Фінансові інструменти також є важливими для розвитку інклюзивного розважального туризму. Державна підтримка, гранти, субсидії та податкові пільги для підприємств, які інвестують у створення доступної інфраструктури, можуть стати потужним стимулом для розвитку цієї сфери. Залучення приватного сектора до реалізації проектів з інклюзивного туризму також є важливим аспектом, який може прискорити процес створення доступного середовища.

Соціальні ініціативи та громадянське суспільство також відіграють важливу роль у розвитку інклюзивного туризму. Співпраця між державою, бізнесом та громадськими організаціями може сприяти обміну досвідом, реалізації спільних проектів та заходів, спрямованих на покращення доступності туристичних об'єктів. Важливо підтримувати активність громадянського суспільства у сфері захисту прав людей з інвалідністю, включаючи проведення інформаційних кампаній, організацію громадських слухань та моніторинг виконання нормативно-правових актів.

Однією з важливих складових покращення стану розважального туризму для осіб з особливими потребами є нормативно-правове забезпечення. Необхідно удосконалити існуючу законодавчу базу, яка регулює питання доступності туристичних об'єктів та забезпечення прав осіб з інвалідністю. Це включає розробку та впровадження стандартів доступності, контроль за їх дотриманням та санкції за порушення. Важливо також забезпечити участь

людей з інвалідністю у процесі розробки нормативних актів, що дозволить врахувати їхні реальні потреби та інтереси.

Наукові дослідження та статистичний аналіз є важливими інструментами для визначення ефективних стратегій розвитку інклюзивного туризму. Вивчення міжнародного досвіду, аналіз поточної ситуації в Україні, виявлення проблем та бар'єрів, з якими стикаються особи з особливими потребами, дозволить розробити комплексні та дієві заходи для їх подолання. Важливо також проводити регулярний моніторинг і оцінку ефективності впроваджених заходів, що дозволить вчасно вносити корективи та покращувати якість послуг.

Одним з ключових аспектів розвитку інклюзивного туризму є популяризація цієї теми серед широкої громадськості. Проведення інформаційних кампаній, організація семінарів, конференцій та тренінгів, залучення засобів масової інформації до висвітлення питань інклюзії у туризмі сприятиме підвищенню рівня обізнаності суспільства та формуванню позитивного ставлення до людей з інвалідністю. Це також допоможе зменшити стереотипи та упередження, які часто стають бар'єром на шляху до створення інклюзивного середовища.

Важливим аспектом є міжнародна співпраця та обмін досвідом у сфері інклюзивного туризму. Співпраця з міжнародними організаціями, участь у міжнародних проектах та програмах, вивчення успішних практик інших країн дозволить Україні впроваджувати інноваційні підходи та рішення у сфері інклюзивного туризму. Це сприятиме підвищенню якості послуг, розвитку інфраструктури та забезпеченню прав осіб з особливими потребами на рівні з міжнародними стандартами.

Крім того, важливо враховувати культурні та регіональні особливості при створенні інклюзивного середовища у туристичних об'єктах. Розробка програм та заходів, що враховують специфіку місцевих культур, традицій та звичаїв, дозволить створити більш комфортні та привабливі умови для осіб з особливими потребами. Важливо також забезпечити доступність природних

об'єктів, таких як національні парки, заповідники та інші природні території, що сприятиме розвитку екотуризму для людей з інвалідністю.

Окрему увагу слід приділити питанням фінансової доступності розважального туризму для осіб з особливими потребами. Високі ціни на послуги та відсутність спеціальних знижок можуть стати серйозним бар'єром для багатьох людей з інвалідністю. Тому важливо розробити програми фінансової підтримки, включаючи субсидії, пільгові тарифи та знижки на послуги розважальних закладів, що дозволить збільшити доступність цих послуг для ширшого кола людей.

Доступність туризму в плані інклюзії є дуже актуальним, оскільки воєнні дії та повномасштабне вторгнення РФ на територію України призводить до збільшення осіб з особливими потребами. А отже, дана ситуація вносить свої корективи та зміщує пріоритети в розподілі бюджетних фінансів. Проте бізнес повинен орієнтуватися на майбутнє в незалежній Україні і покращувати стан розважального туризму. Тому покращення стану розважального туризму в Україні для осіб з особливими потребами потребує комплексного підходу, який включає розвиток інфраструктури, забезпечення інформаційної доступності, освіти та підготовку персоналу, нормативно-правове забезпечення, фінансові інструменти, соціальні ініціативи, наукові дослідження, популяризацію теми інклюзії та міжнародну співпрацю. Тільки завдяки систематичним і комплексним заходам можна створити сприятливі умови для розвитку інклюзивного туризму, що сприятиме соціальній інтеграції, культурному збагаченню та особистісному розвитку осіб з особливими потребами.

3.2 Розробка розважального туру в Україну для осіб з особливими потребами

Розважальний тур по Одесі на 5 днів для дітей 9-10 років з особливими потребами повинен бути ретельно спланованим, враховуючи всі особливості та потреби дітей. Головними аспектами такого туру є доступність, безпека, різноманітність програм та комфорт.

Дана подорож розроблена для дітей 9-10 років з особливими потребами, що мають одне з таких захворювань:

1. Церебральний параліч (ЦП) – захворювання, яке впливає на рухові здібності та координацію, але не обмежує когнітивні здібності.

2. Аутизм та аутичний спектр розладів (АСР) – можуть потребувати адаптованих методів комунікації та спеціальних умов для уникнення сенсорного перевантаження.

3. Синдром Дауна – потребують індивідуального підходу та додаткової допомоги в деяких аспектах повсякденного життя.

4. Розлади слуху (глухота, приглухуватість) – потребують забезпечення сурдоперекладача або інших засобів комунікації.

5. Розлади зору (слабозорість) – потребують тактильних експозицій, аудіогідів та допомоги супровідників.

6. Діабет – потребують регулярного контролю рівня глюкози, доступу до спеціального харчування та медичних послуг.

7. Епілепсія – потребують уникнення тригерів нападів та наявності медичного персоналу на випадок екстрених ситуацій.

8. М'язова дистрофія – потребують допомоги в пересуванні, спеціально обладнаних місць для відпочинку та пересування.

9. Гіперактивність та синдром дефіциту уваги (СДУГ) – потребують структурованої програми та можливостей для фізичної активності.

10. Тривожні розлади – потребують спокійного та передбачуваного середовища, адаптованого до потреб дитини.

Цей перелік не є вичерпним, але охоплює основні захворювання, які можуть потребувати спеціальних умов для участі в туристичних та розважальних заходах.

В таблиці 3.1 наведено програму туру.

Таблиця 3.1. Програма подорожі

	Ранок (8:00-12:00)	Обід (12:00-14:00)	Після обіду (14:00-19:00)	Вечір (19:00-22:00)
День 1: Прибуття та знайомство з Одесою	Прибуття в Одесу. Зустріч групи на автостанції або на вокзалі. Трансфер до готелю на спеціально обладнаному автобусі. Розміщення в готелі.	Знайомство з готелем та територією. Проведення інструктажу з безпеки та знайомство з персоналом готелю. Обід в ресторані готелю.	Оглядова екскурсія Центральною частиною міста з короткою розповіддю про історію Одеси. Прогулянка на спеціально обладнаному транспорті	Вечеря в ресторані готелю. Вільний час. Ігрові кімнати та спеціальні активності в готелі.
День 2: Культурні та розважальні заходи	Сніданок в готелі. Відвідування Одеського зоопарку	Обід в кафе з доступним середовищем. Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей.	Відвідування Одеського театру юного глядача. Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей.	Вечеря в ресторані готелю. Вільний час. Ігрові кімнати та спеціальні активності в готелі.
День 3: Морські пригоди	Сніданок в готелі. Екскурсія до дельфінарію "Немо"	Обід в кафе біля дельфінарію CityBUFFET на Ланжероні. Прогулянка вздовж узбережжя	Відвідування Музею Морського флоту. Прогулянка містом. Вільний час	Вечеря в ресторані готелю. Кіносеанс у готелі
День 4: Активний відпочинок	Сніданок в готелі. Відвідування розважального центру Fly Kids	Обід в кафе при Fly Kids. Аніматор від розважального центру Fly Kids	Прогулянка в парку Шевченка. Відвідування дитячих майданчиків, адапованих для дітей з особливими потребами.	Вечеря в ресторані готелю. Вечір талантів (концерт та виступи дітей у готелі)
День 5: Від'їзд	Сніданок в готелі. Збір речей та підготовка до від'їзду.	Відвідування Літературного музею. Обід в центрі міста.	Прогулянка по Дерибасівській вулиці. Зупинки в магазинах сувенірів.	Трансфер до автостанції або на вокзал. Від'їзд додому.

Такий тур по Одесі забезпечить незабутні враження для дітей з особливими потребами, дозволить їм відчутти красу міста, його культурну спадщину та насолодитися розвагами у безпечному та комфортному середовищі.

3.3 Економічне обґрунтування подорожі

Туристична група складається з 6-8 осіб, тобто дитина та один з батьків, тому розрахунок вартості ведеться одразу на 2 осіб, тобто за 1 сім'ю. При необхідності можна перерахувати на іншу кількість осіб, якщо буде технічна можливість, наприклад, вільні місця в готелі чи автобусі.

До вартості входить:

1. Трансфер, що супроводжує групу протягом всієї подорожі: 1500 грн
2. Готель з повністю доступними номерами Wellotel Odesa (4 ночі): $595,75 \cdot 4 = 2383,00$ грн
3. Обід в кафе-буфеті готелю (замовлення доставки “спеціальне меню з урахуванням дієтичних потреб дітей” - суп болгарський зі сметаною, каша гречана, тюфтелька з курки, салат з вареного буряка або моркви, хліб житній цільнозерновий, компот з яблук): $600 \cdot 2 = 1200$ грн
4. Екскурсія Центральною частиною міста: 300 грн
5. Прогулянка на спеціально обладнаному транспортері для осіб з обмеженими можливостями: 200 грн
6. Вечеря в ресторані готелю (замовлення доставки “спеціальне меню з урахуванням дієтичних потреб дітей” - макарони або пюре, рулет рибний або м'ясний або рублена котлета з курятини, хліб житній цільнозерновий, гратен “Зебра”, яблуко / банан / ягоди, компот або чай): $700 \cdot 4$ грн = 2800 грн
7. Ігрові кімнати та спеціальні активності в готелі: безкоштовно
8. Сніданок в готелі (замовлення доставки “спеціальне меню з урахуванням дієтичних потреб дітей” - сніданок 1 (запіканка сирно-манна, кефір, яблуко), сніданок 2 (каша ячна розсипчаста, тюфтелька куряча з овочами, хліб

пшеничний, яблуко, какао), сніданок 3 (локшинник з фруктами, яйце варене, чай, апельсин), сніданок 4 (плов з родзинками, яблуко, кефір)): 500*4 =2000 грн

9. Вхідний квиток до Одеського зоопарку 50 грн (квиток сплачує супроводжуючий батько)

10. Екскурсія в Одеському зоопарку (огляд тварин з гідами, які мають досвід роботи з дітьми з особливими потребами) - подарунок від зоопарку

11. Обід в кафе з доступним середовищем Maman Cafe (салат Цезар, курячий бульон, картопля фрі або пюре, справжні домашні котлети з двох видів м'яса, домашній компот): 723 грн

12. Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей (майстер клас з приготування брускет з помідорами та моцарелою або з креветками та авокадо): подарунок від Maman Cafe

13. Одеський театр юного глядача (вистава “ДЖАЛАПТА. СВІТ ДЖА”): 400 грн

14. Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей (інтерактивний урок “Таємниці закулісся” - екскурсія за куліси театру з можливістю побачити, як працює театр зсередини. Діти зможуть поспілкуватися з акторами, режисерами та технічним персоналом, побачити кімнату з костюмами, гримувальні та інші важливі частини театру): подарунок від Театра Юного глядача

15. Дельфінарій “Немо” (шоу з дельфінами): 600 грн

16. Дельфінарій “Немо” (можливість пограти та поплавати з ними під наглядом інструкторів): 500 грн

17. Обід в кафе біля дельфінарію CityBUFFET на Ланжероні (салат на вибір, суп курячий, каша або макарони на вибір, котлета, хліб, компот): 400 грн

18. Вхідний квиток та екскурсія в Музей Морського флоту: подарунок від музею

19. Кіносеанс у готелі (перегляд дитячого фільму з субтитрами та озвученням) - подарунок від готелю

20. Вхідний квиток до розважального центру Fly Kids: 10 грн (діти з інвалідністю безкоштовно)

21. Обід у Fly Kids (Чізбургер з куркою та картопляними діппами або піцца на вибір, сет міні бургерів або картопля (пюре або фри) з голден чікен, лимонад апельсиновий або домашній): 556 грн
22. Аніматор від розважального центру Fly Kids: 500 грн
23. Екскурсія Літературним музеєм в експозицію «Історія літературної Одеси 19 століття» та експозицію «Історія літературної Одеси 20 століття» (вхід та квиток для осіб з інвалідністю безкоштовний): 140 грн
24. Супровід старшого групи протягом всього терміну перебування в Одесі: 800 грн
25. Винагорода туристичного підприємства: 750 грн (10% лише з витрат дорослого супроводжуючого).

Вартість подорожі складає 15812 грн

Висновки до 3 розділу

Пропозиції щодо покращення стану розважального туризму в Україні для осіб з особливими потребами є надзвичайно актуальними. Інклюзія вимагає створення доступного середовища у всіх туристичних об'єктах, забезпечення інформаційної доступності, підготовки персоналу та впровадження фінансових інструментів для підтримки підприємств, що інвестують у доступність. Співпраця держави, бізнесу та громадянського суспільства є ключем до успіху, а також важливе значення має міжнародна співпраця та обмін досвідом.

Проект розважального туру по Одесі для дітей з особливими потребами демонструє, як можна забезпечити інклюзивний підхід до туризму. Тур включає доступні готелі, адаптовані екскурсії, культурні та розважальні заходи, що забезпечують комфорт і безпеку дітей. Цей тур не тільки пропонує насичену програму, але й сприяє соціальній інтеграції, культурному збагаченню та особистісному розвитку дітей з особливими потребами. Такий підхід може стати основою для покращення стану розважального туризму в Україні, створюючи сприятливі умови для всіх туристів незалежно від їхніх фізичних можливостей.

Туристам буде запропоновано побачити Приморський бульвар, Потьомкінські сходи, Морський вокзал, Одеський національний театр опери та балету, Одеський зоопарк, Дельфінарій "Немо", Літературний музей та багато інших локацій.

Розрахунок вартості подорожі відбувався на двох осіб, оскільки їде дитина з одним з батьків, а, отже, сплата за подорож буде надходити від дорослого, тому вартість подорожі складає 15812 грн за двох.

ВИСНОВКИ

Розважальний туризм відіграє важливу роль у формуванні молодіжних та дитячих турів, спрямованих на задоволення емоційних і соціальних потреб молоді та дітей. Завдяки своїй інтерактивності, різноманітним активностям та можливостям для освітнього та культурного розвитку, розважальний туризм сприяє особистісному зростанню, розвитку комунікативних навичок, лідерських якостей та міжкультурної толерантності. Цей підхід дозволяє молодому поколінню не лише розважатися, але й здобувати нові знання, знайомитися з іншими культурами та традиціями, сприяючи їхньому всебічному розвитку.

Заклади розваг є ключовою концептуальною складовою розважального туризму, що формує його привабливість і унікальність. Вони пропонують різноманітні послуги та атракції, спроможні задовольнити інтереси різних вікових груп, особливо молоді та дітей. Розважальні парки, аквапарки, тематичні парки, музеї та інші заклади відіграють важливу роль у створенні позитивного туристичного досвіду. Вони забезпечують не лише розваги, але й освітні можливості, що робить їх ключовими у формуванні турів для молоді та дітей. Завдяки таким закладам, розважальний туризм стає ефективним інструментом для збагачення культурного досвіду та особистісного розвитку.

Нормативно-правове регулювання діяльності закладів розваг в Україні є важливим аспектом забезпечення їхньої безпеки та якості послуг. Законодавча база включає ряд нормативних актів, що регулюють діяльність розважальних закладів, забезпечують захист прав споживачів, стандарти безпеки та відповідальність за порушення норм. Впровадження та дотримання цих нормативів є обов'язковою умовою для створення безпечного і комфортного середовища для відвідувачів, особливо для дітей та молоді. Ефективне регулювання сприяє підвищенню рівня довіри до розважальних закладів, розвитку туризму та забезпеченню високого рівня обслуговування.

Аналіз адаптації розважальних закладів Франції для осіб з особливими потребами показують значні досягнення країни у створенні інклюзивного середовища для всіх громадян. Провідні розважальні заклади, такі як Діснейленд Париж, Парк Астерікс, Футуроскоп, Лувр, Палац Версаль, Центр Помпіду та інші, демонструють високий рівень доступності для людей з обмеженими можливостями. Ці заклади активно впроваджують різноманітні заходи для забезпечення зручного та безпечного перебування осіб з інвалідністю, включаючи адаптацію інфраструктури, спеціальні послуги та підготовку персоналу.

Сучасний стан розважальних закладів у Франції характеризується високим рівнем доступності, як фізичної, так і культурної. Заклади активно впроваджують інноваційні технології, такі як віртуальна реальність, інтерактивні експозиції та мультимедійні інсталяції, щоб зробити відвідування більш захоплюючим і пізнавальним. Багато закладів також приділяють велику увагу екологічній стійкості, впроваджуючи заходи з енергоефективності та зменшення впливу на навколишнє середовище.

Висока якість розважальних закладів у Франції та їхня здатність адаптуватися до нових умов є результатом комплексного підходу до управління та розвитку. Франція залишається одним з лідерів у сфері розваг та туризму, пропонуючи своїм відвідувачам незабутні враження та високий рівень сервісу. Це сприяє не лише розвитку внутрішнього туризму, але й привабленню іноземних туристів, що позитивно впливає на економіку країни.

Сучасний стан розважальних закладів у Франції характеризується систематичним підходом до адаптації та інклюзії. Заклади розваг розробляють комплексні програми, що враховують потреби різних категорій осіб з особливими потребами, таких як люди на інвалідних візочках, особи з вадами зору та слуху. Зокрема, впроваджуються спеціальні маршрути, ліфти, доступні входи, аудіогіди та інші технологічні рішення, що підвищують доступність закладів.

Одним з ключових елементів успішної адаптації є тісна співпраця з громадськими організаціями, що представляють інтереси осіб з інвалідністю. Ця співпраця дозволяє враховувати реальні потреби та очікування людей з особливими потребами при розробці та впровадженні програм з адаптації. Французький уряд активно підтримує такі ініціативи, надаючи фінансову допомогу та гранти для розважальних закладів, що впроваджують заходи з підвищення доступності.

Крім того, важливу роль у забезпеченні доступності відіграє підготовка персоналу. Багато розважальних закладів організують тренінги та навчальні програми для своїх працівників, що допомагає підвищити рівень обслуговування та забезпечити якісну підтримку для відвідувачів з особливими потребами. Це сприяє створенню доброзичливої та інклюзивної атмосфери, де кожен відвідувач може відчувати себе комфортно та безпечно.

Розважальний туризм для осіб з особливими потребами в Україні є важливим напрямом, який потребує систематичного підходу та комплексних заходів для досягнення успіху. Запропоновані пропозиції щодо покращення стану цього сектору, можна зробити кілька ключових висновків:

- необхідно активізувати розвиток інфраструктури, що включає створення доступного середовища на всіх туристичних об'єктах. Це означає забезпечення наявності пандусів, ліфтів, спеціальних парковок та інших засобів для полегшення пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями. Також важливо адаптувати існуючі будівлі та споруди, щоб вони відповідали потребам всіх категорій відвідувачів.
- інформаційна доступність є ключовою складовою успішного розвитку інклюзивного туризму. Туристичні об'єкти та розважальні заклади повинні мати чітко позначені інформаційні знаки та адаптовані веб-сайти для різних категорій користувачів, включаючи людей з порушеннями зору та слуху. Важливо забезпечити доступність інструкцій та путівників у різних форматах.
- освіта та підготовка персоналу відіграють важливу роль у створенні інклюзивного середовища. Працівники туристичних об'єктів мають проходити

спеціальну підготовку з питань інклюзії та комунікації з людьми з різними формами інвалідності, що забезпечить високий рівень обслуговування.

- фінансові інструменти, такі як державна підтримка, гранти та субсидії для підприємств, що інвестують у створення доступної інфраструктури, є важливим стимулом для розвитку інклюзивного туризму. Співпраця з приватним сектором також важлива для ефективного впровадження проєктів.

- соціальні ініціативи та активна участь громадянського суспільства у формуванні інклюзивного середовища в туризмі грають значущу роль у підвищенні обізнаності та підтримки серед суспільства.

Проєкт розважального туру по Одесі для дітей з особливими потребами відкриває нові можливості для інклюзивного туризму в Україні, демонструючи, як можна забезпечити комфорт та безпеку для всіх учасників. Цей тур не лише пропонує насичену програму з екскурсій та культурних заходів, але й активно сприяє соціальній інтеграції, культурному збагаченню та особистісному розвитку дітей з особливими потребами.

Одеський тур для дітей з особливими потребами включає широкий спектр видатних місць міста, які розроблені з урахуванням їхніх потреб і можливостей. Починаючи з Приморського бульвару, який пропонує прогулянку вздовж чудового морського узбережжя, до Потьомкінських сходів, які є символом Одеси, кожна екскурсія адаптована для забезпечення максимального комфорту та безпеки. Морський вокзал, Одеський національний театр опери та балету, а також відвідання Одеського зоопарку та дельфінарію "Немо" враховують усі специфічні потреби туристів.

Літературний музей та інші культурні центри також відіграють важливу роль у програмі туру, сприяючи не лише відпочинку, але й навчанню та розвитку культурного смаку дітей. Кожна локація обрана з урахуванням доступності та інтересів молодих учасників групи.

Вартість туру складає 15 812 гривень за двох осіб, що включає витрати на проживання, харчування, транспорт та культурні заходи. Розрахунок вартості

відбувався з урахуванням проживання дитини з одним з батьків, що забезпечує оптимальний режим турів для сімей з особливими потребами.

Такий підхід не лише стимулює розвиток інклюзивного туризму в Україні, але й служить важливим кроком у створенні більш демократичного доступу до туристичних послуг для всіх категорій населення. Розважальний тур по Одесі для дітей з особливими потребами відкриває двері до нових можливостей для культурного розвитку і соціальної інтеграції, сприяючи формуванню толерантного та відкритого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1.КИФЯК В.Ф. ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ. Навчальний посібник. - Чернівці: Книги-XXI, 2003. - 300 с.
https://tourlib.net/books_ukr/kyfjak.htm
- 2.Пуцентейло П.Р. Економіка і організація туристично-готельного підприємництва. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, – 2007. – 300 с.
https://tourlib.net/books_ukr/pucentejlo34.htm
- 3.Дутчак С.В., Дутчак М.В. Деякі аспекти виділення сегментів спеціалізованого туризму та їх стан на території Чернівецької області / Опубліковано: Туристсько-краєзнавчі дослідження. – Вип. 2. – К.: Кармаліта, 1999. - С. 123-136. : http://polyana.org.ua/statjya_deyaki_aspekty_5.html
- 4.Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. — К. : Знання, 2011. — 334 с.
https://pidru4niki.com/1031020843565/turizm/igroviy_turizm_rozvazhalniy_turizm
- 5.Березова Л.Г. Історія туризму і гостинності, 2014
https://stud.com.ua/37917/turizm/formuvannya_industriyi_rozvag_misti_potentsialu_turizmu
- 6.Галасюк С.С. ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ ФРАНЦІЇ. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. "Індустрія гостинності в країнах Європи". Сімферополь, 2008. С.43-46.
https://tourlib.net/statti_ukr/galasjuk3.htm
- 7.UNWTO World Tourism Barometer. URL:
https://tourlib.net/wto/UNWTO_Barometer_2021_05.pdf.
- 8.Travel and Tourism Economic Impact 2022: Global Trends. URL:
<https://wtcc.org/portals/0/Documents/Reports/2022/EIR2022-GlobalTrends.pdf>.
- 9.Барран І.Г. Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. «Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства» (м. Запоріжжя, 25 листопада 2022 р.). Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. 770 с. С.44-47. https://tourlib.net/statti_ukr/barran.htm

- 10.Офіційний сайт Dovidka.biz.ua Стаття “Лувр: історія створення та цікаві факти” <https://dovidka.biz.ua/luvr-istoriia-stvorennia-ta-tsikavi-fakty>
- 11.Офіційний сайт ТурПошук Стаття “Діснейленд у Парижі: де знаходиться, опис, фото, атракціони” <https://turpoisk.ua/ua/statii/disneilend-u-paryzhi>
- 12.Офіційний сайт ТурПошук Стаття “Версальський палац - комплекс у Парижі історія, адреса, фото” <https://turpoisk.ua/ua/statii/versalskyi-palats>
- 13.Офіційний сайт Gancarczyk. Стаття “Монмартр і Пігаль в Парижі – пам'ятки, цікаві факти та пам'ятки” <https://uk.gancarczyk.com/montmartre-i-pigalle-w-paryzu-ciekawostki-i-zwiedzanie/>
14. Офіційний сайт Факти. Стаття “Каннський фестиваль вперше відкрився 75 років тому: як це було” <https://fakty.ua/385114-kannskij-festival-vpervye-otkrylsya-75-let-nazad-kak-eto-bylo>
- 15.Музей д'Орсе <https://www.budowle.pl/%D0%B1%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%BB%D1%8F/musee-dorsay>
16. Офіційний сайт El Tour Lda. Стаття “Парк Астерікс у Парижі” https://eltour.travel/uk/articles/park_asteriks_v_parizhe

ДОДАТКИ

Додаток А. Презентаційний матеріал до кваліфікаційної роботи бакалавра

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний технологічний університет

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

Розважальний туризм для осіб з особливими потребами: досвід Франції

Здобувачка Анастасія ГОРОДЖІЄНКО
V курс МТз-51 групи
Керівник Світлана ШЕКЕРА

Мета, завдання, об'єкт та предмет дослідження

Мета дослідження - вивчити та проаналізувати практики і досвід Франції у розвитку розважального туризму для осіб з особливими потребами з метою визначення ключових факторів успішної інклюзії та можливостей впровадження подібних підходів в інших країнах.

Об'єкт дослідження - досвід Франції у розвитку розважального туризму для осіб з особливими потребами, включаючи конкретні практики, політики та інституції, що сприяють розвитку інклюзивного туризму.

Предмет дослідження - розважальний туризм для осіб з особливими потребами у Франції, зокрема туристичні послуги, інфраструктура, адаптаційні програми та ініціативи, спрямовані на забезпечення доступності та комфорту для людей з інвалідністю.

Завдання відповідно до мети дослідження:

1. дослідити наукові літературу присвячену розважальному туризму;
2. проаналізувати доступність туристичної інфраструктури у Франції, на прикладі закладів розваг;
3. розробити практичні рекомендації для покращення доступності та якості розважального туризму для осіб з особливими потребами;
4. запропонувати розважальну подорож для осіб з особливими потребами.

Визначення розважального туризму

Туризм, спрямований на задоволення розважальних потреб - це форма туризму, яка акцентується на наданні можливостей для відпочинку, розваг і релаксації. Вона орієнтована на тимчасове втілення відвідувачів в атмосферу розваг та відпочинку, що відрізняється від повсякденної рутини.

Туризм, що включає розважальні заходи та активності - цей тип туризму зазвичай включає в себе відвідування розважальних парків, аквапарків, тематичних музеїв, концертів, фестивалів та інших подій, які призначені для задоволення і розваг.

Туризм, що сприяє культурному обміну і освіті - це форми розважального туризму також мають освітні аспекти, такі як відвідування історичних пам'яток, музеїв, мистецьких галерей або участь у культурних екскурсіях, що сприяє збагаченню знань і розширенню горизонтів учасників подорожі.

Ігровий туризм (розважальний туризм) - різновид туризму

Головне завдання ігрового туризму - діяльність з розважальною та іноді навчальною метою.

Види ігрового туризму:

1. Дитячі ігри.
2. Симуляції, наприклад скаутинг, квест-анімація.
3. Спортивні ігри.
4. Логічні ігри, наприклад, серед рекреантів популярні кросворди, sudoku, розумова анімація.
5. Настільні ігри, серед популярних настільних ігор на відпочинку: шахи, шашки, нарди, го.
6. Азартні ігри.
7. Комп'ютерні ігри.
8. Рольові ігри, анімація в туризмі.

Нормативно-законодавчі акти в туристичній сфері, що регулюють діяльність закладів розваг

Закон України "Про захист прав споживачів"

регулює правовідносини між споживачами та суб'єктами господарювання, що надають послуги у сфері розваг

Закон України "Про ліцензування видів господарської діяльності"

регулює безпеку споживачів шляхом видачі ліцензій та сертифікатів

Закон України "Про захист прав споживачів"

регулює взаємовідносини між виробниками, продавцями та споживачами, встановлюючи права та обов'язки сторін і стандарти якості та безпеки товарів і послуг.

Закон України "Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні"

регулює соціальні та економічні права осіб з інвалідністю, забезпечуючи їм доступ до розважальних послуг, працевлаштування та інших форм підтримки.

Франція — це країна в Західній Європі, відома своєю багатою історією, культурною спадщиною, мистецтвом, кухнею та модою.

“

Франція має розвинену мережу розважальних парків, аквапарків і тематичних атракцій, що приваблюють мільйони туристів з усього світу.

Діснейленд Париж

TICKET FOR PERSON WITH DISABILITIES AND COMPANION TICKET

Rate for Person with disabilities (Adult or child) 520 on site **49€**

Rate for companion (15 years and more) 520 on site **49€**

- New: PSH & Companion Ticket and Disability Access Pass
- Your Disability Access Pass gives you privileged access without waiting* to 10 attractions
- Direct accessibility to other attractions + a privileged location for shows

*Waiting time may be observed depending on the category of attraction and the number of people

TICKET FOR PERSON WITH DISABILITIES

Rate 520 on site **49€**

- Ticket & Your Disability Access Pass
- Your Disability Access Pass gives you privileged access without waiting* to 10 attractions
- Direct accessibility to other attractions + a privileged location for shows

*Waiting time may be observed depending on the category of attraction and the number of people

LES ATTRACTIONS	Accès au fauteuil	Accès au chariot	Queue libre (selon les attractions)	Direct	Merlin + 10 m	Entrée de 15 min	Entrée de 20 à 75 m
LES ATTRACTIONS POUR LES PETITS ENFANTS							
LE JARDIN CAPRICEUX	SIÈGE	SIÈGE					
LES PETITS TRAINS PÉRIÉ	SIÈGE	SIÈGE	✓				
LES CARROUSSEL DES ANES	SIÈGE	SIÈGE	✓				
LA FOLIE	SIÈGE	SIÈGE	✓				
LA FOLIE	SIÈGE	SIÈGE	✓				
LE JARDIN PÉRIÉ	SIÈGE	SIÈGE	✓				
LE JARDIN PÉRIÉ	SIÈGE	SIÈGE	✓				
LES PETITS TRAINS PÉRIÉ	SIÈGE	SIÈGE	✓				
LES ATTRACTIONS EN FAMILLE							
LE CARROUSSEL	SIÈGE	SIÈGE	✓	✓	✓	✓	✓

Парк Астерікс

Футуроскоп

Музей Лувр

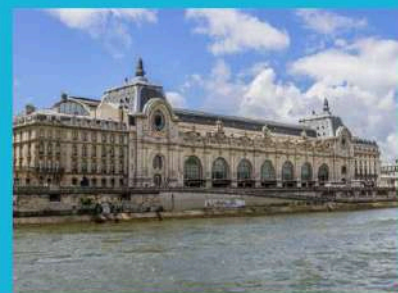
Палац Версаль

Центр Помпиду

Сад Тюїлрі

Музей Орсе

**Пропозиції
щодо
покращення
стану
розважального
туризму в
Україні для осіб
з особливими
потребами**

- 1 розвиток інфраструктури, що включає створення доступного середовища у всіх туристичних об'єктах
- 2 інформаційна доступність
- 3 освіта та підготовка персоналу
- 4 державна підтримка, гранти, субсидії та податкові пільги для підприємств, які інвестують у створення доступної інфраструктури
- 5 соціальні ініціативи та громадянське суспільство
- 6 наукові дослідження та статистичний аналіз
- 7 міжнародна співпраця та обмін досвідом у сфері інклюзивного туризму
- 8 фінансова доступність розважального туризму для осіб з особливими потребами

Розважальний тур по Одесі на 5 днів для дітей 9-10 років з особливими потребами

1. **Церебральний параліч (ЦП)** – захворювання, яке впливає на рухові здібності та координацію, але не обмежує когнітивні здібності.

2. **Аутизм та аутичний спектр розладів (АСР)** – можуть потребувати адаптованих методів комунікації та спеціальних умов для уникнення сенсорного перевантаження.

3. **Синдром Дауна** – потребують індивідуального підходу та додаткової допомоги в деяких аспектах повсякденного життя.

4. **Розлади слуху (глухота, приглухуватість)** – потребують забезпечення сурдоперекладача або інших засобів комунікації.

5. **Розлади зору (слабозорість)** – потребують тактильних експозицій, аудіогідів та допомоги супровідників.

6. **Діабет** – потребують регулярного контролю рівня глюкози, доступу до спеціального харчування та медичних послуг.

7. **Епілепсія** – потребують уникнення тригерів нападів та наявності медичного персоналу на випадок екстрених ситуацій.

8. **М'язова дистрофія** – потребують допомоги в пересуванні, спеціально обладнаних місць для відпочинку та пересування.

9. **Гіперактивність та синдром дефіциту уваги (СДУГ)** – потребують структурованої програми та можливостей для фізичної активності.

10. **Тривожні розлади** – потребують спокійного та передбачуваного середовища, адаптованого до потреб дитини.

Програма подорожі

	Ранок (8:00-12:00)	Обід (12:00-14:00)	Після обіду (14:00-19:00)	Вечір (19:00-22:00)
День 1: Прибуття та знайомство з Одесою	Прибуття в Одесу. Зустріч групи на автостанції або на вокзалі. Трансфер до готелю на спеціально обладнаному автобусі. Розміщення в готелі.	Знайомство з готелем та територією. Проведення інструктажу з безпеки та знайомство з персоналом готелю. Обід в ресторані готелю.	Оглядова екскурсія Центральною частиною міста з короткою розповіддю про історію Одеси. Прогулянка на спеціально обладнаному транспорті.	Вечеря в ресторані готелю. Вільний час. Ігрові кімнати та спеціальні активності в готелі.
День 2: Культурні та розважальні заходи	Сніданок в готелі. Відвідування Одеського зоопарку	Обід в кафе з доступним середовищем. Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей.	Відвідування Одеського театру юного глядача. Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей.	Вечеря в ресторані готелю. Вільний час. Ігрові кімнати та спеціальні активності в готелі.
День 3: Морські пригоди	Сніданок в готелі. Екскурсія до дельфінарію "Немо"	Обід в кафе біля дельфінарію CityBUFFET на Ланжероні. Прогулянка вздовж узбережжя	Відвідування Музею Морського флоту. Прогулянка містом. Вільний час	Вечеря в ресторані готелю. Кіносеанс у готелі
День 4: Активний відпочинок	Сніданок в готелі. Відвідування розважального центру Fly Kids	Обід в кафе при Fly Kids. Аніматор від розважального центру Fly Kids	Прогулянка в парку Шевченка. Відвідування дитячих майданчиків, адаптованих для дітей з особливими потребами.	Вечеря в ресторані готелю. Вечір талантів (концерт та виступи дітей у готелі)
День 5: Від'їзд	Сніданок в готелі. Збір речей та підготовка до від'їзду.	Відвідування Літературного музею. Обід в центрі міста.	Прогулянка по Дерибасівській вулиці. Зупинки в магазинах сувенірів.	Трансфер до автостанції або на вокзал. Від'їзд додому.

Локації, які побачать туристи

РОЗРАХУНОК СОБІВАРТОСТІ

Туристична група складається з 6-8 осіб, тобто дитина та один з батьків, тому розрахунок вартості ведеться одразу на 2 осіб, тобто за 1 сім'ю

До вартості входять:

Трансфер, що супроводжує групу протягом всієї подорожі: 1500 грн

Готель з повністю доступними номерами Wellotel Odessa (4 ночі): 595,75*4=2383,00 грн

Обід в кафе-буфеті готелю (замовлення доставки "спеціальне меню з урахуванням дієтичних потреб дітей" - суп болгарський з сметаною, каша гречана, тофтелька з курки, салат з вареного буряка або моркви, хліб житній цільнозерновий, компот з яблук): 600*2 =1200 грн

Екскурсія Центральною частиною міста: 300 грн

Прогулянка на спеціально обладнаному транспорті для осіб з обмеженими можливостями: 200 грн

Вечери в ресторані готелю (замовлення доставки "спеціальне меню з урахуванням дієтичних потреб дітей" - макарони або піюре, рулет рибний або м'ясний або рублена котлета з курятини, хліб житній цільнозерновий, гратен "Зебра", яблуко / банан / ягоди, компот або чай): 700*4 грн =2800 грн

Ігрові кімнати та спеціальні активності в готелі: безкоштовно

Сніданок в готелі (замовлення доставки "спеціальне меню з урахуванням дієтичних потреб дітей" - сніданок 1 (запіканка сирно-манна, кефір, яблуко), сніданок 2 (каша ячна розсіпчаста, тофтелька куряча з овочами, хліб пшеничний, яблуко, какао), сніданок 3 (лохшинник з фруктами, яйце варене, чай, апельсин), сніданок 4 (плов з родзинками, яблуко, кефір)): 500*4 =2000 грн

Вхідний квиток до Одеського зоопарку 50 грн (квиток сплав-ус супроводжуючий батько)

Екскурсія в Одеському зоопарку (огляд тварин з гідами, які мають досвід роботи з дітьми з особливими потребами) - подарунок від зоопарку

Обід в кафе з доступним середовищем Mama Cafe (салат Цезар, курячий бульйон, картопля фри або піюре, справжні домашні котлети з дуж видів м'яса, домашній компот): 723 грн

Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей (майстер-клас з приготування брускет з помідорами та моцареллою або з креветками та авокадо): подарунок від Mama Cafe

Одеський театр юного глядача (вистава "ДЖАЛАПІТА, СВІТ ДЖА"): 400 грн

Інтерактивні заняття та майстер-класи для дітей (Інтерактивний урок "Темниці закулісся" - екскурсія за куліси театру з можливістю побачити, як працює театр зсередини. Діти зможуть поспілкуватися з акторами, режисерами та технічним персоналом, побачити кімнату з костюмами, гримувальні та інші важливі частини театру): подарунок від Театру Юного глядача

Дельфінарій "Немо" (шоу з дельфінами): 600 грн

Дельфінарій "Немо" (можливість пограти та поплавати з ними під наглядом інструкторів): 500 грн

Обід в кафе біля дельфінарію SpuBUFFET на Ланжероні (салат на вибір, суп курячий, каша або макарони на вибір, котлета, хліб, компот): 400 грн

Вхідний квиток та екскурсія в Музей Морського флоту: подарунок від музею

Кіносесанс у готелі (перегляд дитячого фільму з субтитрами та озвученням) - подарунок від готелю

Вхідний квиток до розважального центру Fly Kids: 10 грн (діти з інвалідністю безкоштовно)

Обід у Fly Kids (Чізбургер з куркою та картопляними дівпани або піцца на вибір, сет міні бургерів або картопля (пюре або фри) з голден чікен, лимонад апельсиновий або домашній): 556 грн

Аніматор від розважального центру Fly Kids: 500 грн

Екскурсія Літературним музеєм в експозицію «Історія літературної Одеси 19 століття» та експозицію «Історія літературної Одеси 20 століття» (вхід та квиток для осіб з інвалідністю безкоштовний): 140 грн

Супровід старшого групи протягом всього терміну перебування в Одесі: 800 грн

Винагорода туристичного підприємства: 750 грн (10% лише з витрат дорослого супроводжуючого).

ВАРТІСТЬ ПОДОРОЖІ

15812 грн

Дякую за увагу

Перевірка тексту на плагіат

Кваліфікаційна робота бакалавра.

Тема: **Розважальний туризм для осіб з особливими потребами: досвід Франції**

Засіб перевірки <https://www.plag.com.ua>

Здобувач _____ Анастасія ГОРОДЖІЄНКО

Керівник роботи _____ Світлана ШЕКЕРА